

10 ANYS SENSE DON MIGUEL

scholae *antorum*

Fundada en 1955

LA VALL D'UIXÓ
ABRIL DE 2002
Nº 7

I S u m a r i

Dipòsit legal:
CS-205-2000

Impressió: Impremta Sandalines
Disseny portada: Dario Fas
Caricaturista: Enric Pereda
Dibuixant del còmic: Vicent
Antoni Ortega
Disseny i maquetació: Ana Pérez
Correcció: Josep Vicent Font

Redacció:

Josep Vicent Font
Carles Valls
Josep Daniel Moliner
Manolo Roig
Enrique Salvador
Vicente Joaquín Lacomba
Orenga
Josep Gargallo
Nel·lo Navarro
Felip Miralles
Joan Montón

Teresa Castelló, Míla Orenga,
Lourdes Abad i Ximo Canós,
gràcies per la vostra col·laboració

Agraïment a Elodia Fenollosa
per cedir-nos fotografies de son
pare

Cristina Quilez ens ha ajudat des
de la Federació Valenciana de
Societats Musicals

La deferència de la Diputació
enviant-nos el cartell del
Certamen Provincial també és
estimable.

*Gràcies don Miguel per fundar
l'Ateneu Musical Escola Cantorum.*

P.D: "Records a Badó"

Agraïments a tots els que
desinteressadament han aportat
documentació i informació,
sense els quals aquesta revista
no hagués estat una realitat.

Preludi.

Caricatura i Músies.

Opinió.

Carta a Don Miguel. Per Enrique Salvador

Algunes reflexions al voltant del Certamen. Per Felip Miralles

Notícies.

Varij.

Certamen Provincial de Bandes de Castelló.

Què opineu d'anar al certamen provincial?

Concert extraordinari.

Entrevistes.

Parlem amb Pepe Franch. Per Josep Gargallo.

Parlem amb Salvador Sebastià. Per Joan Montón.

L'Ateneu Musical Escola Cantorum a LP Ràdio.

Per Josep Gargallo i Josep Vicent Font.

Reportatges.

Miguel Arnau. Imágenes de una vida. Per Vicente Joaquín Lacomba Orenga.

La música a la Grècia del període clàssic i hel·lenístic. Per Carles Valls.

Braulio Fenollosa: un músic valler a les trinxeres republicanes. Per Nel·lo Navarro.

Carmina Burana. Per Manuel Roig.

Còmic. Per Vicent Antoni Ortega.

Coda Final.

Hem llegit. Hem sabut. Hem Escollit. Per Joan Montón i Manuel Roig.

El passat 20 de març se celebrà a la parròquia de *La Nostra Senyora de l'Assumpció* la missa del desè aniversari de la mort de don Miguel Arnau, el fundador de la nostra entitat. Com tots els anys, familiars, amics i directius acudiren a l'església per recordar la figura de don Miguel. La simbòlica xifra ha afavorit un especial recordatori per part de les festes patronals de *Sant Vicent Ferrer*, que li han dedicat dos articles en la present edició del llibre de festes.

Imatge de don Miguel sobre la qual el dibuixant Enric Pereda realitzà la caricatura de la portada.

Caricatura i Música.

Claude Debussy dirigint La mer. Autor: Bils

La caricatura és una forma d'expressió artística molt antiga. La primera manifestació que hom considera caricaturesca són uns grafits prehistòrics de caire humorístic amb 40.000 anys d'història. Durant l'edat antiga trobem més mostres en l'art egipci, grec i romà. Ningú no nega que pintors com el Bosco, Leonardo o Goya hagen

conreat aquest gènere. De tota manera la caricatura s'identifica amb el periodisme. Durant el segle XIX els diaris, les revistes satíriques i altres publicacions van recórrer a la caricatura per fer crítica política o social. Amb una simple imatge el lector podia interpretar fàcilment l'opinió del diari sobre un fet o un personatge.

Amb el temps, el gènere caricaturesc s'ha anat diversificant i avui, a més de la caricatura satírica o exagerada, en conviuen d'altres com la psicològica o personal, que es desmarquen de qualsevol intenció ofensiva.

Aquest és el tipus de dibuix que hem dut a la nostra portada. Quan es compleix el desè aniversari d'una fita trista no hem volgut perdre el somriure.

El segell discogràfic Naxos utilitza la caricatura al llibrets explicatius dels seus CD. Aquesta és de Maurice Ravel.

Hector Berlioz dirigint un concert en un jardí de París. L'autor caricaturitzava la monumentalitat de l'estil del compositor. Autor: Gustav Dore.

George Gershwin satisfet de l'èxit de Porgy and Bess. Autor: Will Cotton.

L'estada de Wagner a París fou un fracàs. Aquesta caricatura mostra les dificultats d'aquells dies. Autor: Kietz.

Carta a Don Miguel

Querido Don Miguel:

Ya han pasado diez años desde su fallecimiento. La verdad es que el tiempo pasa volando pero aún así su recuerdo perdura en nuestra memoria y también en nuestros corazones.

Fue una época difícil. Todos le despedimos con mucha tristeza y dolor, envueltos en un mar de lágrimas. La banda se había quedado huérfana. El pilar central del Ateneo Musical "Schola Cantorum" había desaparecido y todos temíamos lo peor. Gracias a Dios hemos salido adelante y aquí estamos con muchísimo orgullo de pertenecer a esta entidad que usted fundó.

Todavía le recuerdo como el primer día. Era una tarde calurosa del mes de julio y yo tenía nueve añitos. Debido a mi insistencia, mis padres decidieron llevarme a aprender música a la Schola, y así fue como nos conocimos. De la mano de mi abuelo llegué para empezar mi primera clase de solfeo, con aquel método tan famoso del maestro Hilarión Eslava. Todas las tardes acudíamos a sus clases, un día tras otro. Al poco tiempo ya estaba tocando el clarinete y no mucho después entré en la banda. ¡Qué ilusión! ¡Cuánto tiempo desinteresado nos dedicó! Y siempre de una manera desinteresada y a cambio de nada. ¿Se acuerda de aquel conjunto instrumental que formamos? Ensayábamos con usted los sábados por la mañana con el fin de que nos fuéramos acostumbrando a tocar en conjunto instrumental.

También recuerdo otras muchas cosas. Por ejemplo, recuerdo la cantidad de respeto que le teníamos todos los músicos, educandos, aficionados, ... Y es que allá donde iba, la gente le tenía mucha admiración. Pienso que Dios le dio un gran carisma para poder llevar adelante toda una sociedad musical. Pero no sólo a nivel musical sino también a nivel social puesto que la mayor de sus obras fue el hecho de que la "Schola Cantorum" ha sido, es y será una gran familia, algo digno de admirar. Muchas veces cuando se me presentan problemas pienso en su figura y en cómo los hubiera solucionado usted, y eso me anima a seguir adelante, incluso con más fuerza.

Otra cosa que me llamaba mucho la atención era su exquisita puntualidad (nunca hizo tarde a una clase, ensayo, acto, ...) así como el gran cariño que nos tenía a todos (jamás le he visto enfadado con ninguno de nosotros). ¡Cuánta paciencia le tocó tener con todos nosotros! Cuando nos surgía alguna dificultad usted nos sonreía y nos animaba a seguir adelante. Es lógico que la gente le quisiera tanto.

¡Qué tiempos aquellos! Aún me acuerdo de sus pasos solemnes subiendo por la escalera que va hacia el bar y una voz de algún niño que decía: "Ya sube Don Miguel". También recuerdo a Vicente Joaquín Lacomba el cual le ayudaba con las clases de solfeo (le confieso que cuando no llevábamos las lecciones muy estudiadas nos poníamos cerca de él para que nos cogiera, por si usted nos regañaba). En muchas ocasiones me cuenta historias fascinantes de usted y me duele mucho no haber podido conocerle antes de lo que lo hice. Pero pese a que sólo fueron unos cuantos años, su recuerdo está presente en mí y no se me olvida.

A personas como usted es a las que quiero agradecer el hecho de estar donde estoy. Gracias a su dedicación, empeño, ilusión, idealismo, ... muchas personas descubrieron la magia de la música, entre ellas yo.

Antes de despedirme quisiera decirle que le echamos mucho de menos y que lucharemos todo lo posible para que nuestra entidad esté allá en lo más alto y perdure por mucho tiempo. Creo que es algo que le debemos todos los músicos cuya cuna musical ha sido la "Schola Cantorum".

Pido a Dios que tenga cuidado de usted y que le de el descanso eterno de paz y bienestar que se merece. Desde aquí mi más sincero y profundo cariño.

Enrique Salvador Clavell

Algunes reflexions al voltant del Certamen

Ja feia uns anys que la nostra entitat es plantejava la conveniència de participar en el Certamen de Castelló, però sempre apareixia algun impediment que aconsellava de deixar-ho per a més avant. De cara a l'edició d'enguany, veient l'horitzó més clar, la Junta Directiva va pensar que era el moment adequat i va temptejar la disposició del director. Víctor immediatament va trobar la idea encertada, amb l'única condició que els músics acolliren la proposta amb il·lusió i, més encara, amb voluntat de sacrifici, perquè, si l'assistència a un esdeveniment d'aquestes característiques obliga tota l'entitat a un treball extraordinari, no cal dir que els qui més s'hi han d'esforçar són els músics i el director. Una vegada els músics van aprovar la proposta, vam fer pública la nostra decisió i, poc després, vam saber que competiríem *amb* (no m'agrada dir *contra*) la banda de Sogorb. La cosa no tenia marxa arrere: ens havíem llançat a l'aigua i no teníem més remei que nadar.

Per què participar en un certamen, en una competició? No falten detractors. La discussió és antiga, també en el terreny musical; per a molts, aquestes manifestacions estimulen l'esperit de disputa, de lluita, en lloc d'insistir en la importància de la col·laboració, i, d'altra banda, els veredictes no sempre són justs; sense parlar dels favoritismes, no és infreqüent que el premiat d'un certamen caiga en l'oblit mentre que un dels "perdedors" acabe enduent-se la glòria final.

Tanmateix els certàmens són tan antics com l'home o, almenys, tan antics com la Història. Al costat de les competicions esportives, a la Grècia clàssica ja se celebraven competicions culturals, on la importància de la música no era inferior a la de la literatura. I no és difícil, recurrent ni que siga superficialment les diverses èpoques, trobar manifestacions semblants. Qui no recorda els concursos dels trobadors medievals, genialment retratats per Wagner al *Tannhäuser*, obra de tan dolços records per a la Schola Cantorum? O com no parlar de Beethoven, guanyador de concursos de virtuosisme musical i de composició improvisada? Algunes vegades, especialment quan parlem de virtuosisme, aquestes competicions, més que una manifestació artística, s'han decantat cap a l'exhibicionisme circense, quasi al malabarisme, sense altre jurat que el públic ni més regla que la durada dels seus aplaudiments.

quan ens decidim a prendre part en un certamen, tot l'organisme recarrega les energies i apareix el nerviosisme, que no és altra cosa que el sentit de la responsabilitat

Aleshores, amb totes aquestes connotacions negatives, per què es mantenen els certàmens o, més concretament per la part que ens afecta ara, per què volem participar en un? Jo diria que els certàmens tenen la gran virtut d'actuar de revulsiu. La marxa de la nostra entitat, any rere any, repetint les participacions en processons i cercaviles, els concerts en dates previsibles i amb escassa variació, tot això acaba creant una certa sensació d'apatia. En canvi, quan ens decidim a prendre part en un certamen, tot l'organisme recarrega les energies i apareix el nerviosisme, que no és altra cosa que el sentit de la responsabilitat.

Enfrontats a una altra banda de categoria semblant i davant d'un jurat que ha de decidir, no en tenim prou de "quedar bé, com sempre", el conformisme deixa pas a l'ambició i tots volem fer-ho "millor que mai". I els certàmens són també una ocasió de retrobar vells amics, antics músics de l'entitat que, havent fet més camí, treballen en agrupacions musicals de prestigi i ara, conscients de la importància de l'esdeveniment, tornen amb nosaltres. Encara que la seua presència es limite a uns pocs assajos i al dia del certamen, per a ells és útil perquè els manté units a la banda que els ha vist nàixer musicalment i per a nosaltres és un estímul i una prova que la continuïtat de l'entitat es fa de manera natural, sense talls ni sobresalts.

La Schola Cantorum té molta experiència en certàmens, la majoria amb final feliç. No és ara l'ocasió de repassar tots els premis obtinguts, però no em resistiré a recordar-ne dos: el primer, cap a l'any 1958, quan l'entitat era fonamentalment un cor, perquè trobar-me als Viviers de València, amb 14 anys, enmig de l'eufòria dels vencedors, va ser una experiència difícil d'oblidar; i el darrer, fa només quatre anys, a Múrcia, perquè és tan recent que encara l'assaborim plenament.

L'any 2005 hem de celebrar les noces d'or. Seria bo que la banda, que és el centre de gravetat de l'entitat, se sentira especialment motivada i anara calfant motors; així continuariem sent un referent musical no sols a les comarques del voltant sinó arreu de les terres valencianes. El primer pas en aquesta direcció ha de ser una gran actuació el pròxim 28 d'abril al Teatre Principal de Castelló.

L'Escola de Música prepara L'ocell d'aurat

Els alumnes de cor de l'escola de música, dirigits pel professor Toni Forner, estan enlestint *L'ocell d'aurat*, una cantata infantil del compositor català Frederic Mompou, basada en un conte popular. La producció serà estrenada a final de curs al teatre municipal i comptarà també amb la participació dels alumnes de percussió i d'alguns professors de l'escola de música. Enriquer Salvador serà el director musical i Miquel Ortega s'encarregarà de la direcció escènica. Carles Valls ha realitzat els arranjaments musicals i Vicent Antoni Ortega ha dissenyat els decorats.

Frederic Mompou

Visita al Palau de la Música

El dia 15 de febrer, un grup d'alumnes de l'Escola de Música "Miguel Arnau Abad" i membres de la banda juvenil van assistir a una audició al Palau de la Música de València. Es tractava d'una de les audicions que organitzen l'Ajuntament de València i el Palau de la Música, i que, amb el títol "Al compàs de la música", pretenen completar les tasques educatives dels centres d'ensenyament i fomentar l'afició a la música.

En aquest cas, l'actuació es titulava "De cine..." i els seus objectius eren: mostrar la influència de la música en la imatge, potenciar la autonomia audiovisual i donar a conèixer alguna de les bandes sonores més notables.

Setmana Cultural

L'actuació de la banda juvenil dins els actes programats per a la Setmana Cultural de l'I.E.S. Honori Garcia s'ha convertit en un concert dels anomenats tradicionals, ja que enguany és el quart any que se celebra. El concert va tindre lloc el passat 13 de febrer a la sala d'actes del mateix institut. Segons els organitzadors de la setmana cultural, "aquest concert fou un dels actes als quals va assistir un major nombre de públic".

El concert va ser dirigit per Carmelo José Giménez en la primera part i per Josep Daniel Moliner en la segona. S'interpretaren les obres: *Windfall*, *Chariots of fire*, *Carnival* i *Jamaica Farewell* (primera part); *Air Nostalgique*, *Canto a Unicef*, *The Flintstones* i *The Pyramids* (segona part). Cal destacar l'actuació dels joves solistes Antonio José Solsona (clarinet) i Jerónimo Castelló (saxo alt), que interpretaren *Carnival* i *Air Nostalgique* respectivament.

Sergi, un dels professors de Música de l'I.E.S. Honori Garcia, va destacar aquesta actuació i a més va manifestar que li agradaria que participaren més agrupacions musicals del poble, "de fet hem convidat altres bandes a participar, però fins ara només la de l'Schola Cantorum s'hi ha mostrat interessada".

En finalitzar el concert, l'organització va obsequiar els directores de la banda juvenil amb una placa d'agraïment.

La banda juvenil durant un assaig.

L'audició va constar de tres parts. En la primera es remarcava la importància de la comunicació audiovisual, mentre que en la segona es comentaven diferents seqüències cinematogràfiques. Finalment, en la tercera s'interpretaven temes musicals de pel·lícules famoses.

L'actuació va ser molt encertada, tant per les seqüències triades com pels temes musicals interpretats. El contingut pedagògic va ser interessant per als nostres alumnes, els quals tingueren molt bon comportament i prestaren atenció a totes les explicacions. D'altra banda, també cal destacar la qualitat dels intèrprets, tots ells de conegut renom en el món de la música.

Exposició de Conxa Llobart

Amb la música com a teló de fons, l'artista Conxa Llobart presenta des del passat dia 25 de març i fins a final de curs una exposició de pintura al Conservatori de Música de la nostra localitat.

La mostra, que es presenta sota el títol de PARAVENTS II, està formada per onze treballs amb una iconografia ambientada en l'època medieval.

Es tracta de composicions de gran format, presentades amb forma de paravents, elaborades amb acrílics sobre tela.

Casticisme madrileny per les festes de Sant Vicent

La sarsuela *La Chulapona*, del mestre Moreno Torroba, és el muntatge que l'Ateneu Musical Schola Cantorum presentarà a les festes patronals de Sant Vicent. La funció serà el proper 11 d'abril al Teatre Municipal. La producció està dirigida en la part escènica per Miquel Ortega i per Michel Cervantes en l'apartat musical, i es tornarà a representar el 18 de maig, durant els actes de celebració de Sant Isidre.

L'èxit de *Luisa Fernanda* l'any 32 fou aclaparador. Des de la primera representació, feren impacte en el públic les apegaloses melodies del *Caballero del alto plumero* o del *¿Cuánto tiempo sin verte, Luisa Fernanda?*, de manera que podien sentir-se a qualsevol carrer madrileny. Dos anys més tard, al cim de la seua popularitat, el mestre Moreno Torroba amb la col·laboració dels mateixos llibretistes —Federico Romero i Guillermo Fernández-Shaw— oferia *La Chulapona*, mostrari dels llocs i dels personatges populars del Madrid decimonònic, on naix una conflictiva història d'amor.

El nou Director de Cor s'estrena amb Nit Miraculosa

El nou director del Cor Polifònic de l'Ateneu Musical Schola Cantorum, Michel Cervantes, va realitzar el seu primer concert el passat 4 de gener a l'església de la Mare de Déu de l'Assumpció, dirigint la cantata nadalenca *Nit Miraculosa*. El concert va ser realitzat pel Taller de Cant de l'Ateneu Musical Schola Cantorum, al front del qual es troba la professora Amparo Segarra i participaren totes les branques de l'entitat, ja que hi hagué música instrumental (quintet de metalls, quartet de corda i piano), música vocal (cantada i recitada) i escenografia (il·luminació i decorats).

El concert tingué dues parts. En la primera, el quintet de metalls (constituït per dues trompetes, trombó, trompa i tuba) i el quartet de corda (dos violins, viola i violoncel) oferiren música instrumental dels períodes barroc i classicisme. A continuació van ser els cantants: Toni Verchili, Floren Moya, Julio Pifarré, Vicent Talamantes i Maria Isabel Segarra i Montse (acompanyada pel quartet de corda), els qui aportaren la música vocal. Després del recitat oferit per Miquel Ortega, fou Salvador Peris l'encarregat de tancar la primera part.

En la segona part, tots els membres del Taller de Cant, dirigits per Michel Cervantes, oferiren la cantata nadalenca *Nit Miraculosa*, on es narra la concepció de la Mare de Déu, el naixement de Jesucrist i l'adoració dels Reis Mags.

Es troba un pas-doble del mestre Badal

La partitura del director més alguna de les partícels del pas-doble *Salud la Filarmónica*, del valler Fulgenci Badal, foren descobertes fa unes setmanes mentre s'ordenava l'arxiu de la banda simfònica per Vicent Orensa, directiu de la nostra entitat. L'obra data d'abril de l'any 1912 i està dedicada a la Filarmónica Centro Vallense, la banda que dirigia el mestre Joaquín Rambla.

XIV Edició Certamen de Bandes de la Diputació de Castelló

La d'enguany serà la cinquena vegada que la banda simfònica acudeix al certamen provincial, que celebrà la primera edició l'any 1975, sota la denominació "I Concurso Provincial de Bandas Civiles". Des d'aleshores s'han celebrat vint-i-quatre edicions. La nostra entitat es va estrenar l'any 76 a la Vilavella i va repetir participació l'any següent a Benicàssim. Fins l'any 85 no va tornar a participar, fou a Borriana, i l'última vegada va ser a Vilafranca del Maestrat, fa set anys. En totes les seues participacions, l'Ateneu Musical Schola Cantorum obtingué el primer premi. Les tres primeres vegades sota la batuta del nostre fundador, don Miguel Arnau. En l'edició de l'any 95, la banda era dirigida per En Xavier Piquer. Els guanyadors de cada certamen provincial tenen dret a participar al certamen de Xest organitzat per la Generalitat Valenciana a nivell comunitari.

Vicente Carot

Notícia del director: Vicente Carot és d'Altura. Es dedicava al saxòfon però José María Cervera —igual que va passar amb l'autor de l'obra obligada, Salvador Sebastià— li va posar el cuquet de la direcció. Amb vint anys començà a dirigir la banda de Traiguera. Després la de Teresa i la de Sollana. En l'actualitat dirigeix la banda de Cella (Terol), de la qual n'és el fundador i des de fa vuit anys és el titular de la formació sogorbina.

Competir amb la Sociedad Musical de Segorbe era una bona excusa per conèixer-nos. Llavors ens vam posar en contacte amb el seu director, Vicente Carot, que de seguida accedí de bon grat a fer una breu entrevista. Ens va rebre a l'Auditori de la ciutat, un divendres, poc abans d'un assaig. També vam xerrar amb el president de l'entitat, César Muria. A més de coincidir al certamen, l'Ateneu Musical Schola Cantorum està convidada per la capital de l'Alt Palància a participar, juntament amb la CIAC, en un concert que servirà de cloenda de l'exposició *La llum de les imatges*. "Serà —com diu Vicente Carot— un fantàstic colofó, una mena de *Llum dels sons* amb una macrobanda d'uns dos-cents músics".

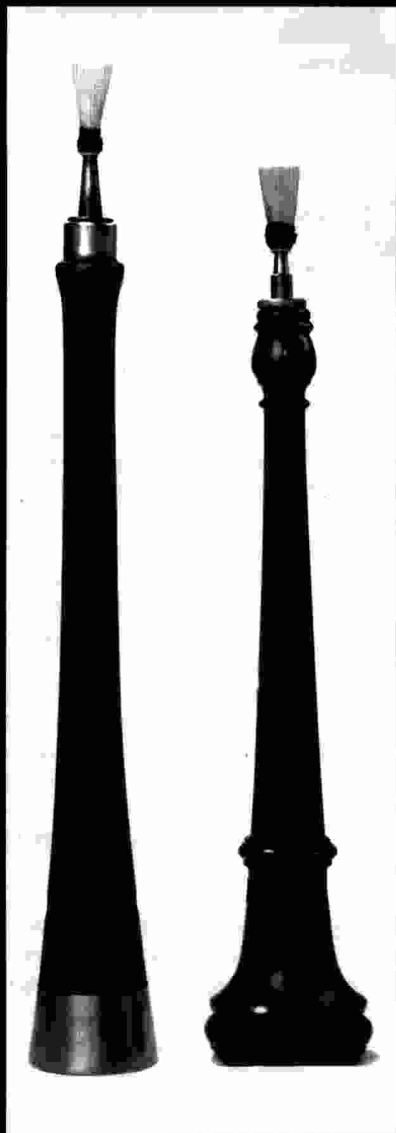
Sogorb va acudir per última vegada al certamen de la Diputació l'any 97. "Enguany —ens comenta el director— no estava previst anar-hi perquè els dos darrers anys hem participat al certamen de Cullera i volíem descansar però finalment les circumstàncies econòmiques manen". "Ningú ens ha posat —afegeix el president— una pistola al pit però participant-hi tens opció a una subvenció de la Diputació per a l'escola d'educands durant uns anys".

El planter és d'uns 90 músics amb una mitjana d'edat de 18-20 anys. La majoria no continua estudiant en el grau superior. El director creu que és una formació equilibrada, foguejada en certàmens, la majoria dels músics han participat com a mínim en tres certàmens. Interpretaran com a obra de lliure elecció *Mutança* del compositor nord-americà James Curnow. L'obra està dividida en cinc moviments i dura uns 16 minuts. Abans del 28 d'abril realitzaran dos concerts per tocar el repertori davant del públic.

"Què et sembla —li preguntem— l'elecció del *Teatre Principal* com a seu fixa?" "Després de la remodelació no hi he anat. No sé com haurà quedat l'acústica. Nosaltres hi vam tocar per última vegada l'any 97 i va ser agradable, encara que l'escenari es queda petit. Vosaltres porteu piano, no? No sé com cabreu. No em sembla malament centralitzar el certamen perquè totes les bandes estiguen prop, però seria interessant traslladar el certamen als pobles, sempre que hi tinguen auditoris condicionats per aquest tipus d'events."

Pel que fa a la mesura d'augmentar a cent el nombre de músics per a la primera secció, no hi està d'acord: "Crec que a les bandes de Castelló ens perjudica enormement. A València hi ha moltes bandes que passen del centenar de músics, però ací, llevat la vostra banda, no n'hi ha cap que aplegue a eixa xifra, i, clar, la banda que guanya a Castelló arriba a Xest —seu del certamen de la Comunitat Valenciana— amb deu o vint músics menys i això es nota, encara que el jurat no ho penalitzarà."

Instrumentes Populars

La Gralla i la Dolçaina, dos instruments tradicionals de la música popular.

Què opineu d'anar al Certamen Provincial?

Davant la fita del 28 d'abril hem volgut saber quina és l'opinió dels músics sobre la participació al Certamen.

Santiago Aragonés, que toca la flauta i és un dels músics més veterans de la banda, diu que "un certamen és una cosa molt seriosa i s'ha d'anar molt ben preparat per tal de deixar la banda a un nivell més alt del que es troba actualment". Ell entén de certàmens perquè ja n'ha fet molts.

El fagotista Carles Valls ja ha participat en molts certàmens i opina que "és una experiència molt profitosa i enriquidora perquè es treballen aspectes musicals molt importants que no es miren tant per a un concert ordinari i aquest treball permet a la banda créixer musicalment".

Laura Orença toca el clarinet i confessa que va estar nerviosa al primer certamen que va anar, però després "estàs amb tota la banda i et sents com en família, i ens donem forces entre tots". Ella es declara partidària d'anar a certàmens de tant en tant perquè "permeten mesurar el nivell musical de la banda, encara que requereix un esforç que sovint no fem".

Però també hi ha músics que aquest any és la primera vegada que participen en un certamen, com, per exemple Miquel Ramon Ortega, que toca el saxo tenor. Ell s'imagina que el dia del certamen estarà nerviós perquè no hi ha anat mai i té por d'equivocar-se, però diu que "intentaré fer-ho el millor possible per tirar endavant la banda".

Un detall important de la participació en un certamen és que tots els músics s'han d'identificar amb el D.N.I. corresponent per comprovar que realment pertanyen a la banda, és a dir, que estan federats. Santiago Aragonés recorda una anècdota que li va passar en el Certamen de Monòver, quan començaven a demanar els carnets d'identitat: "Jo no portava el carnet i no volien deixar-me pujar a tocar amb la banda, però sort que el qui estava en el control em coneixia i vaig poder tocar, si no, puja la banda sense flauta; ara ens salva el carnet de la federació, però abans només demanaven el carnet d'identitat".

Carles Valls, Miquel Ramon Ortega i Santiago Aragonés després d'un assaig

Parlem amb José Franch

Delegat Provincial de la Federació de Bandes

José Franch

Enguany se celebra el 25 aniversari del Certamen Provincial de Bandes de Música de la Diputació de Castelló. Alguna celebració especial amb motiu d'aquest 25 aniversari?

L'únic esdeveniment especial és que es faça i isca de la millor manera possible pel bé de tots, tant per part de la Diputació, com de les mateixes bandes i la pròpia Federació. Com més contents estiguem i més prestigi donem al Certamen, major serà la seua consolidació i se li reconeixerà la importància que mereix.

Una de les reformes aprovades en el passat congrés fou el canvi del reglament dels certàmens. Quins són els canvis més significatius?

Bé, més que fer una relació detallada de punts, convé remarcar que fonamentalment es tracta de controlar les plantilles de les bandes de música participants i identificar-ne els components, que prèviament han de estar inclosos en una relació de participació i en el mateix moment del certamen amb el DNI corresponent.

Quin criteri se segueix per escollir les obres obligades? Són totes de compositors castellanencs? Quines són enguany?

Sí, el criteri principal és que siguin obres de compositors de la província de Castelló i des de l'organització del certamen busquem entre eixes obres, que malauradament són poques, perquè hem de reconèixer que no són molts el que es dediquen en la província a compondre. Per això ens servim no sols d'aquells ja consolidats, sinó també de tots aquells novells que s'estan iniciant en el camp de la composició. Un exemple és l'autor de la peça que vosaltres toqueu, Salvador Sebastià. D'alguna manera, així contribuïm que es conega el treball d'aquests compositors.

Has anomenat Salvador Sebastià com l'autor de l'obra obligada que interpretarà la nostra banda, Preludi per a un aniversari. Ja has dit que és un compositor castellanenc; però per què ell sobre altres?

L'únic criteri és que ens va semblar que l'obra tenia prou qualitat perquè fóra interpretada al certamen. Una dels objectius que busquem és promocionar la música nostra i ressaltar el que es fa a la nostra terra. Per això voldríem animar tots aquells que componen a proposar les seues obres perquè les incloguem en una secció o altra. A propòsit, recordaré que l'obra per a la 4ª Secció, *Sugerencias de Pablo Anglés*, ha estat feta expressament per aquest Certamen.

Preludi per a un aniversari, ha estat elegida pel propi autor o per vosaltres?

La vam elegir nosaltres, ho vam comentar com tots els anys a diferents persones que aportaren els seus criteris i atenent aquestes diferents aportacions la vam elegir.

“Preludi per a un aniversari ens va semblar una obra amb prou qualitat perquè fóra interpretada al certamen. Un dels nostres objectius és promocionar i ressaltar la música que es fa a la nostra terra”

Per què des de fa uns anys el certamen se celebra a la ciutat de Castelló? És que la resta de pobles no mostra massa interès per aquest esdeveniment?

Fa uns quants anys, en una de les assemblees provincials que anualment celebra la Federació, va eixir la idea que el certamen, en lloc d'anar cada vegada a un poble diferent, es fera a Castelló, i, si podia ser, en el lloc més digne possible d'entre les infraestructures de què disposa aquesta ciutat. Recorde que aquell primer any el Teatre Principal encara no estava acabat i es va fer en la Cambra de Comerç. A partir del segon any, ja es fa al Teatre Principal. O siga, que es fa a Castelló perquè les bandes així ho van demanar. Abans s'havia celebrat a Villafranca, Sogorb, Nules, Benicarló i Borriana. Com veus, havia recorregut unes quantes comarques, però ens trobàvem en una dificultat: nosaltres volem per damunt de tot que domine la música, la música de les nostres bandes i amb les màximes garanties d'acústica, sonoritat i en el lloc idoni; però, per desgràcia, en la nostra província en aquella època els nostres pobles no podien garantir infraestructures amb aquestes condicions. També he de reconèixer que últimament van canviant les coses i es fan obres importants en alguns pobles. Cal dir també que ara es fa al Teatre, però l'any 2003 esperem que l'Auditori i el Palau de Congressos de Castelló estiga fet; en aquest cas traslladaríem el certamen al nou edifici perquè guanyaríem també en capacitat d'espectadors: en lloc de les 500 o 600 localitats de què disposa el Teatre passaríem a les 1.000 o 1.100.

De fet és cert que el Teatre queda menut per a la importància del Certamen i per a la quantitat de les bandes que toquen en el mateix dia.

Efectivament, ja en la reunió prèvia al sorteig que es va fer amb totes les bandes participants vam comentar que s'haurien de posar d'acord totes les bandes per veure de quina manera podem donar capacitat amb la màxima representació de totes les bandes. Penseu que el dia que toqueu vosaltres, per exemple, el 28 d'abril, comptant només els músics hi haurà prop de 400 persones al local; per tant, serà molt difícil donar entrada a molt de públic. És un problema que haurem de resoldre entre tots.

Les institucions públiques obliguen les societats musicals a participar en el certamen? Faig aquesta pregunta perquè la informació que ens arriba és que les subvencions estan en funció d'eixa participació.

Les institucions públiques no obliguen cap banda a anar al certamen, el que passa és que des de fa uns anys la forma d'ajudar a les societats musicals ha anat canviant la tendència, o siga que la Diputació en aquest cas el que fa es premiar més a aquella banda que més treballa. Amb això, naturalment, no dic que les altres bandes no treballen, sinó que es considera que les bandes que van al certamen treballen d'una manera diferent a com es treballa en un any normal. Això fa que la Diputació, a l'hora de repartir les ajudes en la Campanya de les Escoles d'Educands, promoció i incentive la participació en el certamen. Totes les bandes perceben subvencions, però les que participen en certamen cobren més.

Pensa que les Escoles de Música s'han de convertir en conservatoris de grau elemental? En quin termini?

Jo crec que estem en un error si pensem que les Escoles de Música s'han de convertir en conservatoris. Els conservatoris estan creats per a fer una cosa que és diferent de la feina de les escoles de les bandes de música. El que nosaltres hem de fer és preparar els alumnes que vulguen estudiar música i que vulguen entrar al conservatori, de fet en algunes escoles es prepara per a la prova d'accés al grau mitjà i a partir d'ara les noves tendències és que també es podrà preparar la prova per a entrar al grau superior; o siga, que el mitjà es farà en les nostres societats. Les escoles de música de les nostres societats gaudeixen d'uns privilegis que els conservatoris no tenen i la prova és que els llevem quota de mercat. Cada vegada les escoles de música tenen més alumnes i hem d'aprofitar eixa inclinació i donar totes les facilitats als nostres socis, fills de socis, simpatitzants i persones que confien en nosaltres per a rebre la seua formació musical. Hem d'acollir a tots aquells que els agrada la música i hem de deixar els conservatoris per als qui volen estudiar música d'una manera professional. Les escoles de música han de ser eixe primer pas d'introducció al món musical.

Com a membre de la Federació Valenciana, com veus la situació de les nostres societats musicals? Estan en un bon moment de salut?

Sincerament, pense que a Castelló s'ha produït un gran canvi a millor i cada vegada són més les bandes que amb el seu treball i dedicació arriben a uns bons nivells. Això ho dic per moltes entitats que van obtenint fruits del treball ben fet, la prova és que enguany la resposta de les bandes al certamen en les seccions inferiors ha estat superior a l'oferta. I, naturalment, també ho dic per la Schola Cantorum, que té una banda simfònica de prestigi però que a més disposa d'altres seccions: banda juvenil, escola de música i sarsuela, que amplia la interpretació musical a l'orquestra i el cor.

Ja per acabar. Si vols afegir alguna cosa?

Voldria felicitar-vos per la gran labor que feu al voltant de la música i animar-vos a continuar treballant en la mateixa línia. Conserveu la il·lusió que teniu per fer una societat gran i que l'afany de superació es reflectisca en totes les seccions. Vos done de veritat l'enhorabona perquè hi ha poques entitats capaces de portar alhora tantes tasques musicals i amb tant d'èxit.

"ara es fa al Teatre, però l'any 2003 esperem que l'Auditori i el Palau de Congressos de Castelló estiga fet; en aquest cas traslladaríem el certamen al nou edifici"

Parlem amb Salvador Sebastià

Preludi per un aniversari és l'obra obligada que la Diputació de Castelló ha seleccionat enguany per a la Primera Secció del Certamen Provincial. L'autor ens va rebre al Conservatori de Castelló, on és professor d'Harmonia, Anàlisi i Fonaments de Composició.

Sebastià és nascut a Borriana al si d'una família farcida de músics. Des de ben petit s'inicià amb el clarinet, l'instrument del pare. Als quinze anys va enlairar la batuta i es va convertir en el responsable de la banda del seu poble, càrrec que ocupà durant deu anys. En l'actualitat és el titular de l'orquestra i banda simfònica Santa Cecília de Cullera.

-Resulta sorprenent que dirigires tan jove una banda.

-Fou accidental. En aquell temps a Borriana no hi havia massa gent amb formació musical i jo estudiava sisè de clarinet i em proposaren de ser el subdirector de la banda. Com que el mestre titular se'n va anar a

Salvador Sebastià

Madrid, va quedar un buit i em vaig convertir en el responsable després de provar-me al certamen provincial. Fins aquell moment la direcció era un tema secundari, perquè estava centrat en el meu instrument, però el món de la direcció em va enganxar: si ja és bonic fer música amb un instrument, imagineu-vos què suposa tractar tots els instruments, poder fer música amb tots els colors disponibles, amb un repertori més ric com el simfònic i amb una formació com la banda.

-El teu interès per la composició va arribar arran d'un curs amb el director d'orquestra José María Cervera.

-Ell m'obrí els ulls. Gràcies a ell vaig prendre consciència de la importància de saber d'harmonia i composició. Ens va motivar molt. Hi ha sempre una correlació entre la composició i la direcció. Molts dels grans directors dediquen una part de la temporada a la vessant compositiva i això els permet actualitzar coneixements, posar-se al dia, connectar-se amb els autors coetanis i la seua música. En el meu cas, no vull deixar la creació compositiva, encara que siga per aprofitar-la com un exercici d'anàlisi que m'ajude després en la direcció.

-Parla'ns de Preludi per un Aniversari.

-La vaig compondre l'any 95, mentre estudiava al conservatori. L'aprenentatge de la composició t'imposa una sèrie de rígides normes sobre l'estructura i el llenguatge que s'ha d'emprar. A mi m'abellia fer un obra més personal on poguera introduir els meus gustos i dedicar-la als meus pares que celebraven el vint-i-cinquè aniversari de nocces. L'obra intenta reflectir tot allò que suposa una relació de tants anys. S'inicia amb tema masculí, una fanfàrria, que representa la figura del pare. A continuació apareix el tema femení, més delicat, i durant tota la peça es van intercalant. Per tant, té la forma de rondó i està escrita amb un llenguatge modal.

-També uses prou l'alternança de música cambrística amb la simfònica.

-Exactament. Encara que es tinga tota la paleta de colors de la banda, sempre és agradable el contrast. Els grans compositors, com Mahler, per exemple, que tenen 150 músics dalt d'un escenari, el 60-70% de la seua música és cambrística, el que passa és que en alguns moments esclata tota la tensió. Per a mi, l'obra també suposava un intent d'explorar els recursos tímbrics de la banda.

-Els temes que has mencionat de la fanfàrria i el femení, els vas extraure de la relació dels teus pares o te'ls vas inventar pensant en ells?

-No, són temes inventats. Hi ha alguns fragments cambrístics que s'assemblen molt a la música de l'època medieval, amb recursos harmònics d'aquella època. N'hi ha un que resulta un poc xocant. L'obra és molt dinàmica i aplega un centre on hi ha un solo de corn que fa una melodia inspirada en la cançoneta de la loteria, eixa de "veinticinco millones de pesetas". El cas és que mentre componia l'obra vaig engegar la tele. Estaven retransmetent el sorteig de la loteria de Nadal. Tot just haver sentit la

I C e r t a m e n

melodia em va vindre la idea: açò ho podria aprofitar! Vaig afegir uns acords, em va agradar i ho vaig incorporar a l'obra però amb un tempo lento. Podria dir que és un motiu líric que m'ha vingut d'una inspiració divina, però no, ha sigut de la loteria...

-Has dit que l'obra està dedicada als teus pares amb motiu de la celebració del vint-i-cinquè aniversari de noces...

-Va ser el meu regal. Al principi intentava ocultar-ho. Em preguntaven: "Què estàs fent?" I jo els deia: "Res, estic treballant en una obra." "Però la tocaràs amb la banda?" "Sí." "I quin títol té?" "No, no en té, de títol, és un encàrrec per un amic." I vas embolicant la gent perquè en siga còmplice, perquè, clar, el meu pare l'assajava amb el clarinet. Al remat, als últims assajos, per tal d'editar la partitura, ja li vaig posar el títol i els ho vaig anunciar al meus pares. L'obra s'estrenà a les festes de Santa Cecília de Borriana. Cada any és una persona la que fa la festa, aquella vegada eren els meus pares els que la presidien, i vam fer un concert. L'obra ha estat enregistrada per RNE i per Ràdio 9... Va rodar prou...

-Com a compositor, per quin instrument sents més predilecció?

-Bé, barrege tots els estils, supose que com tothom. Evidentment, si et dediques a la composició professionalment, és possible que un estil et done més a menjar que un altre i t'hages de decidir per ell. En el meu cas, és més una necessitat de traure unes idees que tinc dins. De moment, encara no tinc encàrrecs, bé, de música de cambra sí que m'encarreguen algunes coses..., però no tinc nom perquè m'encarreguen coses com una simfonia. Per tant, estic obert a tots els tipus de música i pense que el camp de la banda és un camp per explotar, encara que afortunadament estan eixint molts compositors joves que ho fan molt bé.

-Destagues algun compositor dins del repertori bandístic?

-Philip Sparke m'agrada molt. A casa nostra tenim Armando Blanquer... Ferran Ferrer està creant coses molt interessants, acaba d'estrenar un concert fantàstic per a oboè amb la banda municipal de València, El Bosque Mágico. Tampoc vull deixar-me ningú... Ara hi ha una bona generació de compositors valencians. Fixa't que totes les bandes que participem al certamen de la Diputació de València hem triat obres de valencians: la banda de Montserrat du una obra de

Teodoro Aparicio, la d'Alzira una d'Andrés Valero i nosaltres La Passió de Crist, de Ferran Ferrer.

-Les societats musicals sempre han estat titllades de conservadores i tradicionalistes però, en canvi, ara les bandes són les primeres a interpretar música contemporània...

-Jan Van der Roost ha estrenat fa poc Annibal amb l'Ateneu de Cullera. Els compositors es troben amb una banda on provar les seues obres a qualsevol cantó del País Valencià. Avui, és impossible poder pagar una orquestra per assajar i estrenar una obra si no ets un artista consagrat. I els auditoris, encara que siguen gestionants per l'administració pública, no s'arrisquen massa en la selecció del repertori perquè s'han de cobrir unes xifres econòmiques i evitar problemes i, per tant, s'ofereixen obres d'autors agradables. En les bandes estem molt més oberts a la música actual i també s'està apostant pels autors de la nostra terra. Després de compositors com Rafael Talens, que ajudaren a trencar la tendència d'interpretar transcripcions orquestrals, s'està consolidant la creació d'un repertori bandístic, al principi nodrit de compositors estrangers, però ara ja comptem amb una bona terna d'autors propis.

És cert que la banda no té tants harmònics, no disposa d'una gamma tan àmplia de colors com l'orquestra, ni tampoc compta amb la dolçor de la corda. L'avantatge de la banda és que, amb els instruments de vent, es pot abordar qualsevol llenguatge. Als anys 70 molta música contemporània complicadíssima es feia per a grups de cambra i instruments de vent, perquè per a la corda és molt més difícil tocar música contemporània.

-I en el futur, et decantaràs cap a la direcció o a la composició?

-En aquests moments estic més bolcat en la direcció. Tinc invitacions per dirigir aviat repertori espanyol a orquestres de Romania, Itàlia i Mèxic. A més, tinc el compromís amb les seccions de Santa Cecília de Cullera (nosaltres també anem al certamen), i tot açò em treu temps per a compondre. Seria ideal fer com Stravinsky, que es dedicava a compondre durant mig any i l'altre mig dirigia, però la resta dels mortals hem de conformar-nos amb barrejar-ho tot alhora.

L'Ateneu Musical Schola Cantorum a LP Ràdio

L'emissora LP Ràdio emet, des del 1988, el programa Nuestras Bandas de Música, dedicat a aquestes formacions valencianes. El dirigeix i presenta Octavio Hernández Bol. El passat 20 de gener aquest programa va oferir el concert a la plaça de l'Assumpció de la nostra banda simfònica amb Pedro Iturralde. En companyia de l'actuació, Octavio Hernández intercalava informacions sobre la Schola Cantorum, amb entrevistes al president, Felip Miralles, al director de la banda, Víctor Alapont, i al mateix Pedro Iturralde.

Els dos primers, Felip i Víctor, van explicar les característiques de la nostra entitat, en van repassar breument la història i van comentar la nostra pròxima participació al Certamen de Castelló. Es tracta d'aspectes molt interessants per al públic en general, però que els nostres socis i simpatitzants ja coneixen; per tant, no cal repetir-los ara. Però sí que ens pareix important reproduir alguns fragments de l'entrevista amb Pedro Iturralde perquè, sent un personatge extern a l'entitat i a causa de la seua rellevància, les seues opinions sobre aquell concert i sobre la nostra entitat adquireixen una dimensió especial. Al llarg de tota l'entrevista es fa evident que, si per a nosaltres el concert va ser una vetlada màgica, per a ell també va ser una nit especial. Però sobretot, tant en aquell moment com després, sentint-lo per ràdio, el que ens captiva són les seues qualitats humanes.

O. Hernández: ¿Cómo es que usted, que estaba ocupadísimo, vino a València a sentirse uno más en una gran sociedad musical, participando en este gran concierto de la plaza de la Asunción?

P. Iturralde: Para mi siempre es un reto actuar con una nueva banda. He hecho muchas cosas para la Comunidad Valenciana, pero ésta fue una cosa preciosa. Además he oído la grabación y está muy bonita. No pensaba que pudiera quedar tan bien, dado que fue al aire libre.

O. Hernández: La verdad es que fue precioso. Yo me situó en una noche de final de verano, en una plaza de La Vall d'Uixó, deleitándome con un concierto como el que estamos escuchando, y debió de ser un momento mágico.

P. Iturralde: Sí, porque además la cosa fue problemática,

ya que la noche anterior llovía y tuvimos que ensayar en la iglesia. Había una tormenta increíble, y teníamos la inquietud de no saber que iba a pasar al día siguiente; pero al final se pudo hacer tal como estaba previsto, al aire libre, y estuvo muy bien. El público, fenomenal, manteniendo un gran silencio, y todo fue perfecto y quedé muy encantado de esa experiencia.

O. Hernández: ¡Y más de mil personas escuchándole y embelesados con su música!

P. Iturralde: Sí, creo que sí, aunque yo, cuando toco, no me doy cuenta de nada, estoy un poco en las nubes; pero sé que había mucha gente y que vinieron incluso familiares míos, de mi mujer, de Onda.

O. Hernández: Al oír el disco y escuchar la música, me ha parecido sentir que estaba usted realmente a gusto en las improvisaciones; no sé, que se sentía cómodo rodeado de una banda que, al fin y al cabo, es amateur.

P. Iturralde: Sí, sí, pero se lo tomaron muy en serio, ensayaron muy bien. Vino mi hermano también, antes de llegar yo, para ensayar el concierto y preparar el programa. Fue un programa muy bonito. La primera obra, el *Concierto para saxo alto* de Ronald Binge, un compositor inglés no muy conocido, a mí me va muy bien, sobre todo el segundo movimiento, el romance. Hay que tocarlo tal como está y no hay que improvisar; pero el trasteo tiene que ser un poco jazzístico y me va muy bien. Y luego mi obra, *La pequeña czarda*, la toco con el dúo, con el cuarteto de saxofones, con banda sinfónica, con orquesta sinfónica, con cuerda... y la versión que tocamos fue expresamente adaptada para la dimensión de esta banda. Porque el problema de las bandas es que (aunque generalmente todas las valencianas suenan muy bien) varían de unas a otras: unas tienen más percusión, otras menos, unas tienen más o menos trompas... No son todas iguales, no son una plantilla exacta. Entonces mi hermano, que se ocupa de la orquesta, hizo la adaptación para la banda de La Vall d'Uixó y quedó todo muy bien. Además la gente fue muy amable, no solamente el público, sino la organización, la Schola Cantorum. En fin, fue una experiencia muy bonita.

O. Hernández: Y yo me imagino a esos niños que se están haciendo músicos, que se están haciendo personas amparados por esa escuela de la Schola Cantorum, cómo debían sentir la experiencia de trabajar y de sentarse al lado del número uno del saxofonismo mundial. Yo supongo que...¿sería como estar tocando la luna?

P. Iturralde: Hombre, sí, yo creo que les estímulo bastante... Y para mí también es recordar mis tiempos; porque yo empecé en la banda de mi pueblo, una banda modesta pero que en aquella época estaba muy bien, porque fue la época de la posguerra y se juntaba una serie de músicos, de los que había muy buenos, que vinieron formados de bandas militares durante la guerra y el servicio militar. Para entonces fue una banda muy buena. Y yo pienso que sienten lo mismo que yo sentía entonces cuando empezaba a tocar con esa gente tan buena. Pienso que habré transmitido eso mismo, lo cual es admirable. Como es admirable esa tradición musical de la Comunidad Valenciana, en la que tantos jóvenes están pasando horas con sus instrumentos... Eso lo hace más importante, pensando en la época que vivimos, donde hay tantos jóvenes que se están estropeando la vida, metiéndose en cosas como la droga, tan desagradables... Es mejor que se hagan musicoadictos que drogadictos.

O. Hernández: Desde el año 1988, cuando comenzó este programa, y está en antena ininterrumpidamente, nos hemos regido por lo que acaba usted de decir, por reconocer la gran labor social y cultural que hacen las sociedades musicales con la juventud de los pueblos y por defender ese fenómeno integrador: los que más saben, junto con los que menos saben, tocamos todos, y todos juntos formamos una sociedad musical y somos todos parte igual de un algo.

P. Iturralde: Claro, es ideal. Además aprenden unos de otros, sin rencillas, sino al revés, estableciendo una colaboración en la que el que sabe más le transmite lo que sabe al que aprende, no como antiguamente, que el que sabía más era reacio a comunicarlo a los demás. Ahora hay una aportación en la que el profesor transmite a los jóvenes lo que sabe, y esto es una situación que en la Comunidad Valenciana no se va a acabar nunca, porque esto es como las fallas, que se acaba el certamen y empieza el nuevo, y siempre hay que estar pensando en lo que hay que hacer al año que viene. Esto es admirable.

O. Hernández: Pues sí. Sí que es usted un gran conocedor del mundo de las bandas. En este programa le entrevistamos una vez, con motivo de un concierto con la Unión Musical de Torrent, hace ya

muchos años, cuando la dirigía mi padre. ¿Cuándo volveremos a verle por la Comunidad Valenciana?

P. Iturralde: Bueno, con motivo del cursillo de Torrent llevo 20 años viniendo a finales de julio y, aunque digo que ya soy mayor, ellos me siguen llamando. Como me siento muy apreciado, no puedo decir que no. Pronto tengo un concierto cerca de Alicante con mi cuarteto de saxofones, en Sant Vicent del Raspeig, y para mí siempre es un orgullo actuar en todas las partes de la Comunidad Valenciana, porque noto que se me aprecia y respeta, y para mí tiene una gran importancia que una comunidad como la valenciana aprecie mi trabajo. Soy una persona normal, que hago mi trabajo, y mi trabajo es la música. Yo nací con la música y mi vida es la música. Recuerdo como el primer día todas las fechas donde he estado tocando.

O. Hernández: ¡Qué frase más bonita! "Yo nací con la música."

P. Iturralde: Sí, yo llevo la música dentro, porque mi padre era músico; no profesional, pero inculcó a sus hijos su afición, y cuando vio que yo despuntaba, estaba muy contento y empezamos juntos en la banda; pero cuando vio que yo tomaba el camino profesional, él ya no se mostró tan contento, porque no consideraba que la música fuera una profesión como medio de vida, y tuve mis problemas. Pero afortunadamente salí a flote, trabajando mucho y sin parar de tratar de superarme.

O. Hernández: Y convirtiéndose en una figura número uno mundial. Usted ha sido el primer saxofonista que ha estado incluido en una enciclopedia como virtuoso del saxofón.

P. Iturralde: Es que soy el número uno en muchas cosas. No sé por qué, pero aparezco como el primero que hizo tal cosa, el primero que hizo no sé qué, y yo no me considero así, me considero una persona, me considero yo, porque sí que soy un poco irrepetible, no soy saxofonista clásico, aunque toqué clásico con la Orquesta Nacional desde 1965 hasta 1994. He sido catedrático de saxofón, pero soy jazzista también, y discotecas de todo el mundo, tocar música de baile, jazz, etc., y todo esto me ha enriquecido musicalmente; no con dinero, aunque no me puedo quejar, pero me refiero más a la cuestión de la experiencia musical.

O. Hernández: ¿El saxofón se ha vengado de todas las injusticias que antes padeció?

P. Iturralde: Sí, el saxofón ha sido un instrumento muy desgraciado por el hecho de que se inventó muy tarde. Después el jazz en aquella época se consideraba que no era música seria y además, incluso en el jazz, también entró tarde, porque aquí era mal visto, ya que el jazz tradicional de Nueva Orleans era con trompeta, trombón y clarinete. Pero tuvo suerte en la época en que la orquesta Bing Bang incorporó cinco saxofones, y ahí fue cuando el saxofón fue considerado como lo que es, tan dulce como un instrumento de cuerda y tan potente como un instrumento de metal.

O. Hernández: Pues muchas gracias, Sr. Iturralde, por esta gran lección de saxofón. Nos gustaría despedirnos con unas palabras hacia toda esa gente que están en

las bandas, en las casi 500 sociedades musicales, estudiando y esforzándose en cada una de ellas.

P. Iturralde: ¿Qué puedo decir yo? Que me encuentro muy identificado con la Comunidad Valenciana y quisiera dar las gracias a todas sus bandas, que todas ellas son maravillosas. Les pido que sigan trabajando y no abandonen su tradición musical, superándose día a día. También deseo animar a que salgan músicos de cuerda; esto, lógicamente, se ha hecho menos aunque, por suerte, ya van saliendo, algunos de ellos muy buenos; y también de jazz, de los que también hay de mucha calidad. En fin, que sigan adelante y un abrazo muy cariñoso para toda la Comunidad Valenciana.

O. Hernández: Muchas gracias, don Pedro Iturralde, por atendernos.

P. Iturralde: Espero pasar muy pronto por ahí, porque había estado varias veces en La Vall d'Uixó pero nunca había visitado las Grutas de San José, y me encantaron. A mí las cuevas me dan un poco de claustrofobia y en las otras ocasiones no quise entrar. Pero esta vez me enteré de que era como un río y en realidad es un lugar maravilloso y me lo pasé muy bien.

O. Hernández: Es un paraje precioso. Estaremos encantados de recibirle siempre que quiera.

He sido catedrático de saxofón, pero soy jazzista también, y eso es difícil; o sea, saxofonistas que toquen varios estilos

Concert extraordinari de la Schola Cantorum

El passat 10 de març la Schola Cantorum va celebrar un concert que la presentadora i vicepresidenta de l'entitat, Teresa Castelló, va qualificar d'"atípic" perquè eixia fora de les dates habituals. La raó era la conveniència, a criteri del nostre director, de presentar en públic un parell de vegades les obres amb què participem al certamen de Castelló, el dia 28 d'abril. La segona presentació serà durant les festes de Sant Vicent, per tant, dins el calendari que considerem "normal".

Abans de la Banda Simfònica, va actuar la Banda de l'Escola de Música, dirigida en aquesta ocasió per Josep Daniel Moliner. Va interpretar quatre peces:

- *Cant a UNICEF* de Ferrer Ferran,
- *Aire Nostàlgic* de Ted Huggens,
- *Els Picapedra* de Hanna, Barbera i Curtin,
- *Les Piràmides* de Mike Story.

Enrique Sorribes amb el nostre director, Víctor Alapont

Com a propòsit no declarat, a més de preparar la banda per al certamen, el concert tenia la finalitat d'homenatjar les nombroses persones que sacrifiquen hores pròpies i de la seua família treballant per l'entitat. Aquest homenatge (i amb més motiu fent-se en la proximitat de la Diada de la Dona Treballadora) es va centrar en dues dones que, des de fa molts anys i encara ara, han netejat el local

desinteressadament. Són Joaquina Aledón i Antonia Mondragón. Se'ls va entregar una placa commemorativa i, per simbolitzar que, no sols els directius actuals, sinó tota l'entitat reconeix els seus mèrits, els encarregats d'entregar-les van ser dos membres de la Junta Directiva anterior: la vicepresidenta, Carmen Martínez, i el president, Ernesto Segarra.

A continuació va tindre lloc el concert de la Banda Simfònica, dirigida per Víctor Alapont. Va consistir en les següents obres:

- *Castell Alonso*, pasdoble de Signes;
- *Preludi per a un aniversari*, de Salvador Sebastià (peça obligada per al certamen de Castelló);
- *Wait of the World* de Stephen Melillo (obra elegida pel nostre director per al certamen). Es tracta d'una obra que descriu el desenvolupament de la humanitat des d'èpoques passades de mal record i manifesta l'esperança en un nou mil·lenni liderat pels xiquets.

Però el concert encara tenia una altra sorpresa. Com a peça de regal, la banda havia preparat *Per les hortes del meu poble*, un pasdoble d'Enrique Sorribes, veí i amic nostre. L'original estava escrit a mà per l'autor però, perquè fóra més fàcil de llegir, els nostres músics Floren Moya i Josep Daniel Moliner, li havien fet un tractament informàtic. Per a sorpresa i alegria del compositor (que no en sabia res), el director de la banda li va entregar, entre els aplaudiments del públic, l'obra enquadernada.

Les homenatjades Joaquina Aledón i Antonia Mondragón amb Ernesto Segarra i Carmen Martínez

Miguel Arnau.

Imágenes de una Vida.

Vicente Joaquín Lacomba Orenga

Primera Comunión

Miguel Víctor Arnau Abad nació en la calle San José de Vall de Uxó el día 25 de Diciembre de 1.923. Su primera maestra de párvulos fue D. Emilia Seguer Trilles, pasando después a recibir clases de D. Pedro Viruela. El Bachillerato de entonces constaba de siete cursos, haciéndose Vall de Uxó de centros para tal menester se preparaban por libre en la academia Nebot, de la calle San Cristóbal, examinándose de primero a quinto de Bachiller en Requena por libre. A la edad de seis años, junto a su hermana Ursula empezó a recibir clases de solfeo de manos del recordado director del Orfeón del Santo Angel, Francisco Sevilla, al mismo tiempo recibía clases de violín con un tres cuartos que le prestó un sacerdote. Los dos cursos que le faltaban para acabar el bachillerato al empezar la guerra los acabo en el instituto Ribalta de Castellón. La primera fotografía es del día de su primera comunión, con nueve años, en 1.933. Se celebró en la parroquia del Santo Angel y como ven vestía de negro, llevando luto por su madre, muerta dos años antes.

Universitario

La segunda imagen de nuestro director es del 21 de Noviembre de 1.946, a los 23 años. En 1.942 se examinó de primero y segundo de carrera, en 1.943 de tercero y cuarto y en 1.944 terminó sus estudios de derecho en la Universidad de Valencia. Algunas veces hablaba de las dificultades de la época para estudiar; no había dinero para libros y tenía que sacarlos prestados de la bolsa del libro del CEU en la Calle Moratín; también tenía que sacar matrículas de honor en todas las asignaturas para que la Universidad se hiciera cargo del importe de la matrícula del año siguiente. De este modo terminó él la licenciatura de derecho en 1. 944.

Alférez.

Le quedaba pendiente el obligatorio servicio militar. Como muchos de los universitarios de la época hizo los cursos para oficial de las milicias universitarias; terminado el curso, le nombraron Alférez de la segunda promoción, solicitando un destino al que nadie quería ir entonces por lo penoso del viaje y lo lejos de casa, marchándose a Las Palmas de Gran Canaria, simplemente porque pagaban un poco más que en la península. En esta imagen hecha en las Palmas le pueden ver con su traje de Oficial del Ejército de Tierra con el sable que prestó a tanta gente años después para realizar los cursos de las milicias universitarias. Después lo destinaron a Huesca; la foto del caballo es en Boltaña.

Aquí se cantó y se entregó el Alma.

Ahora tenemos una recién formada Schola Cantorum de la Parroquia de la Asunción. La instantánea es del Certamen Regional de Coros de la feria de Julio de Valencia. Don Miguel se disponía en ese momento a saludar al jurado. La Schola actuó en este Certamen en 1.958 y 1.959, obteniendo un segundo premio en las dos ocasiones. El coro masculino, el más perfecto que existe, cantaba a seis voces, "La Mort de l'Escolà", o "Ecos del Turia", eran algunas de las piezas que se interpretaron en aquella ocasión. Al mismo tiempo se continuaba con la frenética

labor de siempre en la Schola, se empezaba a preparar el recordado "Belén". También zarzuelas, los días 9 y 10 de abril de 1.961 se interpretaron en el salón de actos de la Caja Rural San Isidro las zarzuelas "Molinos de Viento" y "La Niña de las Planchas". El 23 de abril en el Teatro Principal de Onda la ópera "Marina" con el barítono Manuel Ausensi.

La Schola con la Unión Musical de Liria.

El veinte de agosto de 1.962, la Schola Cantorum se trasladó a Liria, para ofrecer un concierto de coro junto a la Unión Musical. Aquí vemos junto a Don Miguel al sacerdote de la Asunción D. Manuel Monferrer Agut entregando las bandas acreditativas de este acto. La otra instantánea es un momento de la actuación del coro en el Teatro de la Unión, en Liria. El ritmo de trabajo era frenético. El 26 de diciembre de 1.961, en el cine Lys de Vall de Uxó se representó el drama sacro-lírico "Una Estrella en el Portal", música del maestro Martínez Coll y letra de Pérez Solanas, también se representó en Villavieja. Los días 18 y 25 de enero la zarzuela "La Alsaciana". El 29 de abril "Bohemios" y "El Chaleco Blanco" y se estrenó "Los Gavilanes" el día de San Vicente de 1.962. El día 1 de octubre "La del Soto del Parral" en Bechí. El 8 de octubre misa con coro y orquesta en la Llosa, el día 13 un concierto de coro en el Círculo Medina de Burriana, los días 14 y 15 en el salón de la Caja San Isidro se estrenó la zarzuela del maestro Guerrero "La rosa del azafrán". Éstos fueron tan solo los estrenos en 1.962, las zarzuelas se representaban más veces por toda la comarca. También se cantaban muchas misas en todos los pueblos cercanos.

Inauguración Local del Barrio Toledo.

En esta imagen vemos a D. Miguel pronunciando un discurso sobre una improvisada tarima, el 19 de Marzo de 1.962, fecha en que se cumplían siete años de la fundación de la Schola Cantorum. Era un tiempo en que la solidaridad no estaba de moda y muy poca gente se acordaba de los humildes. Él pagó un local para el Barrio Toledo, que después sirvió de iglesia hasta que se construyó la actual.

Certamen Internacional de Valencia. 1965.

Aquí vemos una instantánea de nuestro director durante la interpretación de las obras. Se obtuvo el primer premio de la segunda sección y el premio del pasodoble por votación popular. La Schola Cantorum de la Parroquia de la Asunción empezaba a tener un nombre que sonaba ya en todos los ámbitos musicales.

Algimia, en 1967.

Con un grupo de músicos, en las fiestas de Algimia. La Banda asistía a los actos de muchos pueblos de la Comunidad; en 1.964 asistió por primera vez a la Semana Santa de Burriana, acto al que todavía acude todos los años. No era posible actuar en Vall de Uxó, aunque poco a poco las cosas se normalizaron, primero se empezó por la procesión del Cristo de la Asunción en 1.967, después el Corazón de Jesús y Santa Teresa y finalmente en 1.970 la procesión de San Vicente Ferrer.

Bodas de Plata.

El 19 de julio de 1.980 el Ateneo Musical Schola Cantorum celebró sus bodas de plata con un gran concierto en la plaza del Centro. La banda, con más de cien músicos, estaba muy completa esa bonita noche de verano. Quizás mi primer recuerdo de la Schola sea de ese día, en el que D. Miguel dirigía con aquella batuta tan larga. Eran ya veinticinco años los que estaba al frente del Ateneo. Para la ocasión se engalanó un bonito escenario de tres plantas con terciopelos rojos. La instantánea del final de este artículo es de este día. Atrás quedó la incomprensión de las autoridades locales que tantos problemas causaron a D. Miguel y a la Schola, este hombre supo siempre estar a la altura de las circunstancias y con tesón y mucha fuerza de voluntad no abandonó jamás el proyecto de la Schola Cantorum.

Excursiones al Monte.

Ejerció su profesión de abogado durante toda su vida, también fue durante muchos años el abogado de la Notaría de Vall de Uxó. Además de la música, en su escaso tiempo libre le gustaba ir al monte. No tenía afán de publicidad, ni de magisterio, pero aprendí mucho en aquellos largos paseos. Los domingos por la mañana veíamos salir el sol algunas veces ya en la Ereta, a él le gustaba pararse y verlo ascender, realmente disfrutaba de aquellos paseos por las montañas. Muchas veces nos acompañaban los amigos del bar de la Schola y nos sorprendía lo mucho que era capaz de caminar aquel hombre. A veces íbamos hasta Soneja a llevarle un programa para algún concierto al "tío Rufanges", creo que aquel buen hombre nunca se creyó del todo que íbamos a pie. Una necesaria etapa varias veces al año era caminar hasta Ahin.

Santa Cecilia. 1986.

Estas dos imágenes son de 1.986. Con ellas termino la serie de esa persona tan especial que fue el fundador del Ateneo Musical Schola Cantorum. La primera es del tradicional concierto de Navidad. La segunda es del pequeño concierto que se celebró en el bar por Santa Cecilia. Todos los sábados por la mañana preparaba a los jóvenes músicos para la banda, entonces se enseñaba de otro modo. Hay muchas generaciones de músicos que le recuerdan en aquella labor, cuanta paciencia tenía, cuánta exquisitez para tratarnos. En esa ocasión pronunció un breve discurso, sobre la familia, aquí le vemos hablando a los padres de los educandos. Después hacía que tocaran ellos solos algunas piezas. En este año participamos también en el centenario del Certamen Internacional de Valencia. La gran foto que hay en el bar de la Schola es de ese certamen, que fue el último para él. Hace unos meses en el periódico de la Vall, venía una foto suya, en el titular decía: "Aquí tienen al mítico director de la Schola Cantorum", cuánta suerte tuvimos de poder convivir con él durante tantos años. Nos queda su luz, que sigue llegando desde el cielo.

“Parece que nos hemos quedado huérfanos”, decía alguien al despedir a D. Miguel. Da la impresión de que ni sus propios amigos se daban cuenta de lo mucho que le querían. ¿Qué tenía ese hombre alto, culto, tímido, que desde los treinta y dos años se propuso enarbolar para siempre la bandera de la Schola Cantorum?. Pues tenía ante todo principios. Algo que no se lleva mucho hoy en día. Pero precisamente en un mundo de cínicos, corruptos y tramposos, la figura de alguien que cree firmemente en algo se agiganta. Era por otra parte, modesto, amable, humilde incluso. No cayó nunca en la vanidad ni, menos aún, en la soberbia, tan frecuente en los personajes públicos. Por último cumplió con su deber de director de la Schola con absoluta perfección, jamás faltó a ningún ensayo, todos recordamos su exquisita puntualidad. Tomó como un deber no ya su papel de director, sino la vida misma, sus funciones eran tan precisas como importantes. La primera de ellas, ser ejemplo permanente de cómo se tiene que estar en todas las ocasiones. Él lo fue. Como fue elegante sin pretenderlo. Creía firmemente en Dios. No es fácil encontrar hombres así, de ahí la tristeza con que le despidieron incluso los que no creían admirarle.

A JESUS DE GALILEA

Te quiero más que nunca, Dios clemente
 pues de nuevo mis faltas perdonaste
 y me admira el Amor que me mostraste
 muriendo en una Cruz, Tú Omnipotente
 Hoy ante Ti prostrado reverente y abrazado
 y abrazado a la Cruz que Tu carne
 veniste a pedirte que tu amor me braste
 y vivir en tu gracia eternamente.

Quiero llevar mi Cruz con valentía
 y ofrecerte a Ti mis sufrimientos
 sin protestas, sin ayes ni lamentos
 Quiero ser como Tu quieras que sea
 digno de tu amistad, pues mi dulce anhelo
 verte fiel, BUEN JESUS DE GALILEA

[Handwritten signature]

Me gustaría sumarme al homenaje que por merecido y justo se le tributó a Antonia Mondragón y a Joaquina Aledón.

Felicitar en su 90 cumpleaños a Josefa Martínez, "la tía Pepa".

Agradecer a la Comisión de Fiestas Patronales de San Vicente Ferrer el recuerdo que dedican en su programa de fiestas a D. Miguel Arnau Abad.

A Vicente Martínez y Vicenta y Ursula Arnau Abad les agradezco su inestimable ayuda en la elaboración de este trabajo.

19 de Marzo de 2002. En el 47 aniversario del Ateneo Musical Schola Cantorum.

La música a la Grècia del període clàssic i hel·lenístic

Ja vàrem veure a la revista anterior com dins la cultura grega es va produir un canvi en la manera de pensar (el pas del mite al logos) i aparegueren els primers grans estudiosos, filòsofs, matemàtics, entre els quals vàrem destacar la figura de Pitàgores per ser en part pare de la teoria musical que hem heretat dins la tradició musical europea. Durant el segle V a.C., és a dir, el denominat període clàssic, es van formar dues tendències derivades de les teories de Pitàgores, com ja havíem apuntat en el capítol anterior; una es va centrar en la part que deia que l'harmonia de la música era reflex de l'harmonia, l'equilibri que existia a l'Univers, i la segona desenvolupa les teories matemàtiques de les relacions entre els sons, els intervals. Ambdues van estar presents en la posterior història del pensament grec, però segons el moment va sobreixir l'una o l'altra. La primera va tindre especial impuls al segle V a.C., quan va ser defensada per un dels filòsofs més destacats de Grècia i de la Història del nostre pensament, la figura de Plató.

Plató, en els seus llibres, va desenvolupar el que es coneix com la *teoria de l'ethos* o teoria moral de la música. Aquesta teoria, que ja es trobava en els plantejaments de Pitàgores, diu que la música és capaç d'influir amb les seues harmonies en l'ànima de la persona que l'escolta. (Moltes vegades ens passa que, sentint una música alegre, ens posem contents i ballem, o altres vegades una música trista ens afecta i ens posa trists.) És a açò que es referien Pitàgores i Plató, i més tard, Aristòtil. Aquestes teories van tindre la seua repercussió en la societat grega, en ciutats com Esparta i Atenes. En elles s'inclouïa la música dins de la formació dels xiquets i xiquetes. Plató va arribar a rebutjar el tipus de música més moderna que es feia a la seua època per allunyar-se de la música basada en els *nomos* tradicionals; arriba a afirmar que un tipus de música adequat en l'educació que proporcionava l'estat als xiquets formaria persones de profit per a la ciutat, fins i tot proposa una sèrie de models musicals per a educar cadascun dels futurs ciutadans en la seua futura dedicació. Per contra, una música inadequada pot crear persones moralment reprovables, dolentes o que no serviran a la societat. Com veieu, la música era molt important per als grecs i era indispensable en l'educació, junt amb la gimnàstica; recordeu allò de "Ment sana, en cos sa".

Aristòtil va ser menys radical i va arribar admetre tot tipus de música. Ell va parlar de la *katharsis*, i amb açò es referia al fet pel qual la visió o l'audició de coses desagradables o incorrectes podien afectar en l'ànima de manera que aquesta rebutjarà allò que veia que era dolent o adoptarà l'actitud correcta amb la música correcta. A més, accepta la música per la música, pel plaer que produeix per ella mateixa i no per la seua càrrega moral, ètica o educativa, cosa que Plató no admetia. Si recordeu el mite de Marsies i Apol·lo que vàrem veure en l'anterior revista, és un reflex d'açò, guanya la música d'Apol·lo, representativa de la música noble, practicada amb la lira, enfront de la música de Dionís, exaltada i que evoca els excessos i el plaer.

Malgrat el pensament de Plató, durant el segle V a.C. la música cada volta es va fer més virtuosa i aparegueren músics especialitzats en la pràctica de cada instrument i que incorporaren cada volta més artificis a la música, com els quarts i terços de to del gènere anharmònic. I cada volta aquesta tendència es va fer més extremada durant l'hel·lenisme. Tal volta per açò Aristòtil va admetre la part de la música com a diversió, el plaer de l'audició musical, perquè era una pràctica cada volta més estesa en la societat grega.

Durant els segles posteriors, ja en l'etapa hel·lenista, tal volta per eixa separació entre la música pràctica i el pensament dels filòsofs i teòrics, els estudis d'aquests van tendir a centrar-se en la part física, en la relació entre els sons. Un dels teòrics més destacats va ser Aristògenes de Tarent (segle IV a.C.), que va escriure un tractat sobre la música i gràcies al qual coneixem molt de la música grega.

Bàsicament, a grans trets, aquesta va ser la història de la música en el poble hel·lènic. Als quadres torbareu els principals aspectes de la teoria de la música a Grècia, que ens poden ajudar a entendre millor la complexitat del seu sistema musical.

Aristòtil

Generalitats del sistema musical grec

- El sistema musical grec es basa en el tetracord (quatre cordes), açò és, en les quatre cordes que formen la lira.
- Els noms de les notes eren el de les cordes de la lira: "la de dalt", "la de l'índex", "la del mig", "la de baix".
- La unió de tetracords forma els sistemes musicals grecs. Naixen les "escales", com diríem nosaltres, els modes que naixen de la diferent situació del semitò dins del tetracord, bé si està al principi, al mig o al final.
- Els modes reben els noms de dori, frigi, lidi i mixolidi, depenent de la nota en què comencen, i per tant la diferent situació del semitò.
- Cada mode estava relacionat amb un *nomos* i entenien que tenia una repercussió diferent en qui l'escoltava.
- Els modes no superaven l'octava, és a dir, la suma de dos tetracords, i en total el sistema grec no superava les dues octaves.
- El sistema musical, al contrari que el nostre, era descendent, és a dir, que les "escales" o modes es formaven des de la nota més aguda fins a la més greu. Es pensa que açò també és per la disposició de les cordes de la lira, en la qual la més aguda era la que es trobava més propera a l'executant.
- Els modes s'alteren formant tres gèneres: el diatònic, el cromàtic i l'anarmònic.

vocal

instrumental

Els gèneres de la música grega

Naixen de l'alteració de les notes centrals dels tetracords, aproximant-los cap a l'última de les notes que formen el tetracord, com una espècie d'escales harmòniques o melòdiques actuals, de manera que, modificant certs graus, s'obté una major direcció cap a la nota més important, la tònica en el nostre sistema o la nota inferior del tetracords per als grecs.

- **Gènere diatònic:** A l'igual que nosaltres, els gènere diatònic era aquell en què la relació de tons i semitons dins del mode (el que nosaltres diríem escala) no estava alterada per cap alteració diguem accidental.
- **Gènere cromàtic:** És aquell en què es modifica l'altura de la primera de les notes centrals d'un tetracord, baixant-la un semitò.
- **Gènere anarmònic:** En aquest gènere es modifiquen les dues notes centrals del tetracord, de manera que entre les dues primeres hi ha dos tons, restant dos quarts de tons entre les següents notes del tetracord.

diatonic

chromatic

anharmonic

Estela de seikilos

Sistema de notació

Els grecs, sembla que des de ben prompte, utilitzaren un sistema de notació basat en les lletres de l'alfabet. Tenien dos sistemes de notació diferent, un per a la música instrumental i un altre per a la música vocal. I encara que pot semblar estrany, el més antic és l'instrumental, basat en un sistema alfabètic antic.

No hem de pensar, però, que ells empraven la notació igual que nosaltres, per interpretar o llegir la música, ja que la música grega, si recordem, era de caràcter improvisat. El sistema de notació el varen emprar per als escrits teòrics i per a deixar constància de certes obres. Un dels millors exemples que es conserven és l'epitafi de Seikilos, una espècie de làpida que un músic anomenat Seikilos es va fer, allà cap al segle II a.C. N'hi ha exemples anteriors però molt mal conservats i fragmentats.

ϸ	ζ	ϸ	κ	ι	ζ
Ὅσον	ζῆς,	φαίνου,			
κ	ι	ζ	κ	ο	
μηδὲν	ὄλωσ	σὺ			
ϸ	οφ	κ	ζ		
λυπού·	πρὸς	ὀλί-			
ι	κ	ι	κ	ο	
γον	ἐστὶ	τὸ	ζῆν,		
κ	ο	ι	ζ		
τὸ	τέλος	ὁ	χρό-		
κ	ϸ	ϸ	χ		
νος	ἀπαιτεῖ.				

La transcripció de l'original

Ὅ - σον ζῆς, φαί - νου,

μη - δὲν ὄ - λωσ σὺ λυ - ποῦ,

πρὸς ὀ - λί - γον ἐ - στὶ τὸ ζῆν,

τὸ τέ - λος ὁ χρό - νος ἀπ - αι - τεῖ.

Transcripció en anotació actual.

Braulio Fenollosa: un músic valler a les trinxeres republicanes

Braulio Fenollosa amb l'uniforme de la Filarmònica Centro Vallense pocs mesos abans de començar la guerra civil de 1936.

La Guerra Civil de 1936-39 provocada per la rebel·lió del general Franco contra el govern legítim de la II República, va canviar, com a la resta d'Espanya, la vida del veïns de la Vall d'Uixó. Igual que a molts altres vellers, a Braulio Fenollosa Melchor el reclutà l'Exèrcit Popular i de la nit al matí va deixar de ser constructor de carros i clarinet de la Filarmònica per ser soldat.

Moltes són les peripècies que ens han contat de viva veu els majors que patiren aquell desastre; en el cas de Braulio, però, eixes històries han quedat documentades ja que s'ha conservat la seua correspondència de guerra.

Gràcies a estes cartes es pot contrastar documentalment com el destí el va portar a participar en algunes de les batalles més sagnants i violentes. Malgrat tot, Braulio va mantindre durant tota la guerra la il·lusió d'aconseguir una plaça de músic militar que li permetera allunyar-se dels perills del front i desenvolupar una de les passions de la seua vida: la música. La plaça en la banda no la va aconseguir, però la passió per la música va continuar ben viva portant-lo, anys més tard, a ser músic de la Schola Cantorum.

Quan va esclatar la guerra, Braulio Fenollosa Melchor tenia 32 anys, es dedicava a la construcció de carros en un taller de la seua propietat, estava casat amb Elodia Garcia i, al cap d'uns dies d'iniciat el conflicte, va tindre una filla a la qual anomenaren també Elodia. La seua activitat professional la compaginava amb una passió que el va acompanyar durant tota la vida: la música. Pel que he sentit contar a algun descendent seu, Braulio tocava cinc instruments; jo, pel que fa a la lectura de la seua correspondència i a l'observació d'alguns documents gràfics, he pogut constatar que tocava el violoncel en l'orquestra

Mikey, una formació de la nostra localitat, i el clarinet en la Filarmònica Centro Vallense que dirigia el mestre Joaquín Rambla.

Però, com a molts altres vellers, la guerra li ho va canviar tot. El dia 9 de maig del 1938 un certificat signat per Ismael Llopis, Inspector Municipal de Sanitat del Consell Municipal de la Vall d'Uixó, declarava al soldat de la quinta del 1925 Braulio Fenollosa Melchor **útil para los trabajos de fortificación**. Un mes més tard, Braulio ja estava mobilitzat a la Base d'Instrucció nº 1 de l'Exèrcit de Llevant amb seu a Tuéjar i, mentre es preparava per ser soldat de l'Exèrcit Popular, començava a escriure cartes a la seua dona, Elodia Garcia, i a la seua filla Elodieta, en aquells dies evacuades a Massanassa.

Una volta passat el període d'instrucció militar, Braulio va anar destinat a la 92 Brigada Mixta de la 72 Divisió. En la correspondència es veu des d'un principi el seu desig per fer-se músic; sobretot, a partir del moment en què, estant a Tuéjar, es troba amb un cosí seu, **Salvador Soler, que és músic en la 19 Divisió: Salvador ha venido aquí con la banda de música y nos hemos encontrado, intentamos a ver si podía entrar en la banda de música pero no tuvimos ocasión de probar a tocar el clarinete así es que no conseguimos nada, pero no hay que desesperar**, li diu en una carta a la seua dona.

El front de guerra

A partir d'este moment, la guerra es torna difícil per a Braulio. La seua brigada és traslladada l'agost de 1938 als fronts d'Andalusia i Extremadura i, tot i que en la seua correspondència no parla directament del tema, diversos comentaris ho demostren. Així, en una carta dirigida a la seua dona el dia 14 d'agost comenta: **He visto a Ramón del Pati, José Orega y a Pascualet el Cacahueret; todos ellos salían de un combate...** Malgrat totes les dificultats que comporta estar a primera línia en una brigada de xoc, **en diverses ocasions fa sol·licituds per entrar**

Braulio Fenollosa (el primer començant per l'esquerra) amb altres membres de l'Ateneu Musical Schola Cantorum.

Braulio Fenollosa amb l'uniforme de la Filarmónica Centro Vallense

a la banda. El sábado nos llamaron a todos los músicos de la brigada y nos marchamos al director pero no pudo atendernos. Hoy hemos vuelto pero resulta que nada más quería siete plazas que había vacantes, clarinetes no quería... L'èxit, tot i que de vegades pareix que li somriurà, no l'acompanya. Durant la tardor del 1938 participa en algunes de les ofensives més violentes com les batalles de Peñarroya, la Mano de Hierro i Pozoblanco. Ací viu alguns dels combats més durs i dramàtics de la guerra: **Aquí sólo vemos montes pelados y pinares y pensar que por aquí pueden morir tantos hombres y los que han muerto ya.** La seua participació directa en estos atacs es deixa veure també en el següent paràgraf escrit el 28 de setembre després d'atacar i fer fugir els soldats de Franco de les trinxeres que ocupaven: **Cuando la retirada de los fascistas me hice con este bloque de papel, sobre, un tintero, ellos tenía de todo, mucho tabaco, cajas de galletas, cantimploras todas llenas de café, chocolate, botellas de bebida, así es que aquel día comimos de todo y bueno.**

Durant la seua estada en el front es troba amb molts vallers també mobilitzats a l'Exèrcit Popular. De fet, les cartes de Braulio són una inestimable font d'informació per fer una relació dels vallers que serviren durant la guerra en l'exèrcit de la República. Valga com a exemple un paràgraf d'una carta escrita el dia 13 de febrer de 1939: **El día 8 nos encontramos cerca de el Viso y me encontré con Ramón, el hijo del tío Bernardo el que vivía en la calle de la Cosa... me dijo que en este frente había muchos de nuestro pueblo... algunos están desaparecidos, de José el Bato no se sabe nada, igual como de Vicente el Chorrero...**

Després d'un període de descans a la província de València, la 92 Brigada Mixta on estava enquadrat Braulio participa en violentíssims combats tractant de recuperar Nules. En estes ofensives l'Exèrcit Popular sofreix una gran quantitat de baixes, i Braulio es converteix en un dels pocs supervivents d'alguna d'estes batalles. A les seues cartes ell no parla d'este tema directament, tot i que en afirmar **como estamos cerca de nuestro pueblo veré si puedo ir a ver la casa,** deixa clar on es troba en eixe moment.

De nou la banda

Però paral·lament als dramàtics fets que pateix al front, Braulio continua sense defallir amb els seus intents per formar part de la banda de música de la 92 Brigada Mixta. La seua dona, Elodia Garcia, tracta de localitzar en

diverses ocasions al que va ser director de la Filarmónica, Joaquín Rambla, per tal d'aconseguir el seu ajut i, amb la col·laboració dels vallers Paco Ten i Joaquín Saura, dirigeix diverses instancies a l'Estat Major demanant la plaça de músic.

L'ofensiva particular de Braulio per aconseguir esta plaça a la banda de la 92 Brigada Mixta durant l'hivern del 1939 pareix, per moments, que va a donar fruit. De fet, ell es mostra optimista fins al punt d'escriure-li a la seua dona: **Voy a comunicaros una buena noticia... ayer estuvimos hablando con el director y me dijo que... pronto ingresaré en la banda.**

Les coses pareix que comencen a anar be, tot i que es presenta algun problema amb el clarinet de la seua propietat: **Me darán permiso para buscar un clarinete porque el nuestro está en tono normal y la banda está en tono brillante. Cuando vaya visitaré al tío Rambla y a los demás compañeros que van todos los días al Negresco donde está Aquilino y ya veremos si encontramos un clarinete.** Però malgrat aquest comunicat tan optimista, les coses no anaren bé i uns dies més tard, entre el 6 i el 14 de març, Braulio escrivia a casa decebut: **Te dije que no me escribieras por si ingresaba en la banda y me daban permiso, pero eso igual puede tardar un día como varios... como sabrás ocurrieron estos pequeños disturbios, por el momento suspendieron los permisos...**

Els **pequeños disturbios** als quals es referia Braulio no eren altres que la sublevació del coronel republicà Segismundo Casado que va dividir en dos les forces lleials a la II República provocant la rendició de la majoria de l'Exèrcit Popular i propiciant la victòria del general Franco. La guerra, per tant, s'acabava sense que Braulio aconseguira la tan desitjada plaça de músic a la banda de la 92 Brigada Mixta.

Açò, evidentment, no va suposar cap entrebanc per a la passió musical del nostre protagonista, que, en tornar a la Vall d'Uixó, va seguir desenvolupant la seua afició formant part, anys més tard, de la Schola Cantorum.

Carmina Burana

Carl Orff va nèixer l'any 1895 a Alemanya i va morir el 1982. Durant la seua vida va destacar com a compositor i com a pedagog de música i de teatre. En la seua faceta de pedagog, l'any 1924 va fundar una escola on

s'ensenyava música, dansa i gimnàstica. De 1930 a 1933 escriu un llibre, *Schulwerk*, on recopila les seues experiències ensenyant a xiquets menuts i estableix un model per a l'aprenentatge musical elemental. En la proposta de Carl Orff és important el descobriment del ritme per part de l'alumne i per a açò utilitza instruments de percussió senzills i fàcils de tocar: xilòfons, metal·lòfons, cròtals i altres. Pren una gran importància en l'educació el coneixement del folklore propi i la introducció a la música mitjantçant les cançons populars dels seu país. Avui en dia les seues idees segueixen sent presents a l'educació musical i els instruments abans esmentats s'anomenen Instrumental Orff recordant la persona que els va donar aquesta utilitat pedagògica.

Com a compositor, l'obra més destacada és la conegudíssima *Carmina Burana*. En aquesta peça, Carl Orff va posar música a vint-i-cinc poemes medievals. Aquests poemes van ser seleccionats d'un manuscrit trobat en 1803 al monestir de Benediktbenem a Baviera. Datan dels segles XIII i XIV i consten de cançons bàquiques (Bacus és el Déu dels plaers humans, se'l representa bevent vi i simbolitza la forma de viure ocupada en el gaudiment i despreocupada de tota la resta) i danses de goliards (els goliards eren estudiants que vivien de manera desordenada i vagabundejaven per les ciutats). Els temes més importants que tracten els vint-i-cinc poemes triats per Orff són la primavera (que és l'estació que simbolitza els plaers), la beguda i l'amor.

En aquesta obra, l'orquestra és molt nombrosa i destaca sobretot la percussió; Carl Orff innova molt en aquest aspecte i introdueix molts instruments de percussió a l'orquestra. En aquest cas 3 glockenspiel, xilòfon gran, plats petits, gong, diverses classes de timbals, etc., formen la plantilla pel que es refereix a percussió. A més, el cor és també molt nombrós perquè quede compensat amb l'orquestra.

Carmina Burana està escrita al segle XX i es va estrenar el 1937 a Frankfurt. És freqüent en els compositors moderns l'evasionisme, que vol dir que es busca en altres èpoques, altres cultures o altres mons la temàtica de les seues obres. Moltes vegades aquests universos imaginaris s'idealitzen per no afrontar el moment actual. Cal recordar que el 1937 estava a les portes d'un dels successos més aterridors de la història de la humanitat: la II Guerra Mundial.

Manuscrit d'on va traure el text C. Orff

Manuscrit original

Programa de l'estrena a l'any 1937.

O, fortuna, Velut luna Statu variabilis, Semper crescis Aut decrescis; Nunc obdurat Et tunc curat Ludo mentis aciem, Egestatem, Potestatem Dissolvit ut glaciem.

Oh, Fortuna!, tu sempre creixes o minyes variable com la lluna; L'horrible vida ara frustra i en altre moment satisfà el desig de la ment, dissol com el gel la pobresa i el poder.

Sors immanis et inanis, rota tu volubilis, status malus, vana salus semper dissolubilis, obumbratam et velatam mihi quoque niteris, nunc per ludum dorsum nudum Iero Iui sceleris.

Sort monstruosa i inútil, tu, roda canviant, pots, quan vols, destruir les situacions dolentes i també l'èxit mentider, oculta i ennuvolada, tu també m'ataques, ara deixes, nua al teu capritx, la meua esquena sota el teu atac.

Sors salutis et virtutis mihi nunc contraria, est affectus et defectus semper in angaria; hac in hora sine mora cordis pulsum tangite, quod per sortem sternit fortem mecum omnes plangite Tu, sort, que disposes de la salut i del poder, ara estàs contra mi, el meus desitjos i la meua feblesa estan en constant esclavitud. En aquesta hora sense descans, treu de la corda del cor, ja que per la sort un home fort és arrossegat ploreu tots amb mi.

...POC DESPRÉS, A L'INFERN...

CINC MINUTS DESPRÉS...

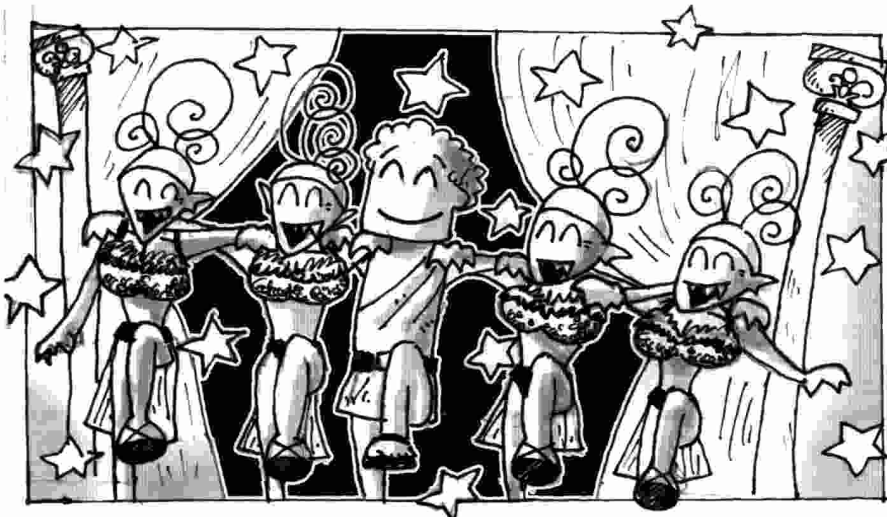
AIXÍ, EL POBRE ORFEU VA ACONSEGUIR PODER ENDUR-SE L'EURÍDICE, PERÒ ORFEU NO SABIA QUE L'ESPERAVA...

C ó m i c |

PROP DE L'EIXIDA

I ORFEU, DEPRIMIT, VA VAGAR PELS CARRERS D'ATENES...

QUAN ORFEU VA MORIR, L'OVELLETA NEGRA VA HERETAR LA LIRA. APOL·LO LI VA OFERIR PER AQUESTA UN VIATGE AMB DESPESES PAGADES. L'OVELLETA VA ACCEPTAR I..

Hem llegit

L'amor de lluny

Autor: Antoni Dalmau.
Gènere: novel·la històrica.
Any de la publicació: 2001.
Editorial Columna.

Als dominis de Blaia, una idíl·lica contrada aquitana vora l'estuari de la Gironda, el trobador *Jaufre Rudel*, príncep de Blaia, lloca a les seues cobles les excel·lències de la comtessa de Trípoli, *Melisenda*. Mai no ha vist la seua estimada, però els pelegrins que tornen d'Antioquia prenen els mots més acurats i il·luminen el rostre quan es deturen a parlar sobre les seues virtuts.

És l'any 1147. Les tropes cristianes emprenen una nova croada per frenar l'expansió dels turcs cap als regnes cristians del nord d'Àfrica. *Jaufre Rudel* aprofita l'avinentesa i salpa cap a Orient a bord de les naus del comte de Tolosa. La crida de la fe religiosa i l'afany de glòria, poder, riquesa són aliens al trobador que viatja per conquerir "només uns ulls que em miren i em diguen en silenci que m'estimen".

El moviment trobadoresc va sorgir, cap el segle XI, de les elits socials del sud de França. Els *trobadors* eren poetes i músics relacionats amb la noblesa de l'època que conreaven el cult als ideals cavallerescs i a l'*amor cortès*. Componien en llengua provençal, sobretot *cançons* de temàtica amorosa i *sirventesos* de tipus satíric o històric; les seues composicions eren divulgades pel cant dels *joglars*, músics professionals que recorrien les corts i cases senyoriales més importants del sud de França, Catalunya i el nord d'Itàlia. La vida i l'obra dels *trobadors* més famosos -*Jaufre Rudel* entre d'ells- foren compilades als *cançoners*, manuscrits on de vegades trobem algunes indicacions sobre la música que acompanyava el text. Aquest fenomen cultural, destacada manifestació de la música profana medieval, es va estendre per altres parts d'Europa i va afavorir l'aparició de noves variants com fou el cas dels *trouvers* a Anglaterra i el nord de França i els *minnesinger* a Alemanya.

Hem sabut

Sólo pienso en ti

El 12 de març passat va complir vint anys la cançó de Víctor Manuel "Sólo pienso en ti". Aquesta cançó parla de la història d'amor de dos discapacitats mentals que, després de ser abandonats pels pares, viuen en un internat.

Aquesta cançó té unes arrels molt curioses, ja que Víctor Manuel la va fer després de conèixer una organització no governamental anomenada PROMI. Aquesta ONG creu en la plena integració dels discapacitats en la societat i, fugint

de tot paternalisme, s'encarrega de la formació i la promoció laboral dels seus membres. Així han anat creant empreses on la mà d'obra és fonamentalment discapacitada i actualment són quasi 1.000 persones discapacitades que tenen el seu treball remunerat, la seua cotització a la Seguretat Social i, en aquells casos en què és possible, la seua pròpia casa i la seua pròpia família. Aquesta associació continua creixent i tenen centres a quasi tot Andalusia, Salamanca, Osca i Melilla.

Un dels seus lemes és: "No podem aconseguir la promoció del discapacitat sense exigir-li a ell mateix l'aportació del seu propi esforç".

Moltes vegades hi ha hagut músics que han fet de la seua música un art que s'evadia de la realitat, "l'art per l'art". En aquesta cançó trobem un bon exemple de música lligada íntimament a la vida i compromesa amb el món del discapacitat, cantant històries que pocs volen contar... ni sentir.

Hem escoltat

Les vint mirades sobre el nen Jesús

Javier Costa

L'obra de Messiaen és reconeguda pel gran públic gràcies al *Quartet per la fi del temps*. És una fama merescuda: a la qualitat artística de la peça s'uneix el record de les circumstàncies vitals en què fou composta. Va ser durant la Segona Guerra Mundial, l'any 1941, en un camp de concentració de Silèsia on l'autor estava pres. Composta per a la inusual formació de piano, violí, violoncel i clarinet, fou estrenada al mateix campament en una audició oberta a tots els presoners. Messiaen sempre recordava l'atenció i comprensió d'aquell públic a la seua obra mai superada en cap altre concert. Tres anys després, escriuria *Vint mirades sobre el nen Jesús*, per a piano. Messiaen, de profundes conviccions religioses, volia expressar la visió de diversos personatges sobre el nadó Jesús al pessebre i l'adoració que hom li tributa. Es tracta d'una obra de gran durada —quasi dues hores— i d'una dificultat tècnica extrema, tal que no resulta estrany escoltar-la als concursos internacionals de piano.

L'anàlisi de les *Vint mirades* fou el contingut del curs que el passat febrer impartí Javier Costa al Conservatori del nostre poble. Costa ultimà la seua tesi doctoral sobre el compositor francès i ens va destriar els elements de l'elaborat llenguatge de Messiaen, fruit d'una simbiosi entre

els *deci-talas* —ritmes popular hindús—, el cant gregorià, els modes i ritmes grecs, la passió pel cant dels ocells...

La versió que hem escoltat està interpretada per la seua esposa, Yvonne Loriod, gran musa de la música contemporània i magnífica aliada de Messiaen com a difusora de la seua obra.

Messiaen fou l'organista de l'església La Trinitat de París durant trenta anys.

CONVOCATÒRIA D'AJUDES INDIRECTES A ENTITATS PRIVADES PER A PUBLICACIONS CULTURALS ANY 2002.

L'Excm. Diputació Provincial de Castelló, en sessió Plenària de 29 de gener del 2002, ha aprovat la convocatòria d'ajudes indirectes a entitats privades per a publicacions culturals d'acord amb les següents bases:

PRIMERA- Podran beneficiar-se d'aquestes ajudes les associacions i entitats privades de caràcter cultural amb domicili social a la província de Castelló i inscrites en el registre d'entitats de caràcter cultural de la Diputació de Castelló, que editen durant el present any, llibres, butlletins, revistes, guies informatives o publicacions semblants d'interès provincial, tant de caràcter periòdic com eventual i de contingut cultural.

També podran beneficiar-se d'aquestes ajudes les Fundacions, i Entitats Privades Culturals radicades fora de la província de Castelló, acreditant la seua inscripció en els corresponents registres que editen publicacions sobre temes d'interès de la província de Castelló.

SEGONA- Les peticions es complimentaran d'acord amb el model normalitzat que es proporcionarà en l'àrea de Cultura de la Diputació Provincial de Castelló, havent d'indicar a més:

- Targeta C.I.F. de l'entitat i NIF del o de la representant.
- Periodicitat.
- Format.
- Tirada.
- Àmbit.
- Data prevista de publicació.
- Qualsevol altra circumstància d'interès.
- Número de depòsit legal o acreditació d'haver estat sol·licitat.

Per a les publicacions de caràcter periòdic se sol·licitarà una única ajuda per a la totalitat dels números que vagen a editar-se durant el present any en el termini assenyalat en la base 5, 15 d'abril del 2002.

Amb la sol·licitud s'enviarà, si escau, un exemplar de l'última publicació editada.

La sol·licitud serà subscripta per la persona que represente legalment l'entitat, la qual haurà d'acreditar-se per mitjà de document adjunt.

Haurà d'aportar-se declaració de la persona representant de no estar sotmesa en causes d'incompatibilitat i incapacitat per a contractar i percebre subvencions de l'Administració Pública i d'acceptació de les bases de la convocatòria.

També haurà de presentar-se certificat de la Secretaria de l'entitat de l'acord adoptat per aquesta de sol·licitar la subvenció i compromís d'assumir les despeses que no siguin subvencionades per la Diputació Provincial de Castelló, així com de fer figurar en la publicació el logotip d'aquesta Institució provincial.

TERCERA- La documentació requerida es presentarà en el Registre General de la Diputació Provincial de Castelló de 8 a 14 hores, o bé s'enviarà per qualsevol dels procediments establerts en l'art. 38.4 de la Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú. Així mateix podran presentar-se en les oficines d'assistència a Municipis:

• Morella	- C/ Sant Julià, 52	12300 Morella
• Traiguera	- C/ Ampla, 11	12330 Traiguera
• Benassal	- Plaça Balasc, 21	12160 Benassal
• Onda	- Plaça Espanya, 20	12200 Onda
• Montanejos-	Plaça Espanya, 15	12448 Montanejos
• Sogorb	- Romualdo Amigó, 6	12400 Sogorb

QUARTA- De conformitat amb el que estableix l'article 71 de la Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, Llei 30/92 de 26 de novembre modificada per Llei 4/1999 si la sol·licitud no reuneix totes les dades exigides o falta documentació acreditativa s'instarà a la persona que fa la petició perquè, en el termini de deu dies, esmene aquests defectes, amb l'advertència que, en cas contrari, se'l tindrà per desistit en la seua petició, prèvia resolució dictada en els termes previstos en l'article 42 de la Llei de Llei 30/92 de 26 de novembre ja citada.

CINQUENA- El termini de presentació de sol·licituds per a les publicacions de caràcter periòdic finalitzarà el 15 d'abril del present any. Per a l'edició de llibres i altres publicacions de caràcter eventual un mes abans de la data prevista de publicació.

El termini de presentació de sol·licituds serà el dia 31 d'octubre del present any havent al seu torn de complir-se el termini d'un mes anteriorment indicat.

SISENA- La gestió dels expedients d'aquesta convocatòria es realitzarà per la secció de Cultura-Esports.

SETENA- La quantia de les subvencions la concessió de la qual tindrà caràcter voluntari i eventual, no serà superior en cap cas al 50 % del cost de l'activitat o programa.

La subvenció es concedirà per l'òrgan competent atenent a la quantia, previ dictamen de la Comissió Informativa de Cultura, que elevarà proposta determinant l'import de la subvenció, transcrivint al seu torn la data de realització i les de finalització del termini de presentació de justificants.

VUITENA- Òrgans competents:

La competència per a la concessió i denegació de subvencions de conformitat amb l'acord plenari de 4 de desembre del 2001 correspondrà:

• Al President de la Diputació quan la quantia no excedeixa de 30050,61⁰.

• A la Comissió de Govern quan la quantia excedeixa de 30050,61⁰ i no sobrepassen 60101,21⁰.

• Al Ple quan la quantia excedeixa de 60101,21⁰.

NOVENA- Queden exceptuats d'aquestes ajudes els programes de festes i d'actes culturals.

DESENA- La justificació de la subvenció, es realitzarà conforme el model normalitzat de justificació de subvencions de la Diputació Provincial, que es facilitarà en l'àrea de cultura d'aquesta Institució Provincial. A través d'aquest model per la Secretaria de l'Entitat subvencionada, amb el vist-i-plau de la seua Presidència, se certificaran les despeses realitzades pel desenvolupament de l'activitat o programa detalladament, així com els ingressos que han permès el seu finançament.

Les despeses certificades han de ser iguals o superiors al doble de la subvenció concedida, de no produir-se aquesta circumstància l'ajuda es veurà reduïda en la quantia que procedisca perquè es complisca el que estipula el paràgraf primer de la base setena d'aquesta convocatòria (la quantia de la subvenció no serà superior en cap cas al 50% del cost de l'activitat o programa.) Junt amb el model normalitzat s'adjuntaran factures originals o còpies compulsades almenys per l'import subvencionat.

La dita documentació haurà de presentar-se en el termini màxim de dos mesos des de la finalització de l'activitat, excepte per a aquelles que conclouen a partir del 21 de novembre de l'any en curs, per a les que el termini de presentació de la justificació finalitzarà el 10 de gener del 2003.

Si no es presentara la justificació dins del termini assenyalat, per resolució de Presidència s'iniciarà l'expedient d'anul·lació del corresponent compromís. La resolució final serà notificada a l'entitat i a la intervenció provincial per al seu reflex comptable.

Podrà donar lloc a la revocació de la subvenció la falta de justificació de subvencions concedides en anys anteriors.

A més, hauran de presentar-se tres exemplars de les publicacions.

Es faran constar les dades bancàries a efectes de l'ingrés de l'ajuda.

ONZENA- Les entitats beneficiàries de les ajudes vindran obligades a:

- Editar la publicació.
- Fer figurar el logotip de la Diputació Provincial de Castelló.
- Presentar 3 números de la publicació editada.
- Comunicar qualsevol eventualitat que supose un canvi substancial.

• Indicar el lloc on queda depositada la documentació completa per a la seua comprovació si s'estima procedent.

• Renunciar a la subvenció concedida quan per percebre altres subvencions es cobrira el total de l'import de la despesa.

• Acreditar abans de la percepció de la subvenció que es troba al corrent de les seues obligacions fiscals, a tals efectes se sol·licitarà de la tresoreria provincial informe sobre els deutes pendents de la dita entitat amb la Diputació Provincial de Castelló.

L'incompliment d'aquests requisits podrà originar la revocació de l'ajuda.

L'incompliment de les condicions establertes en les presents bases suposarà la renúncia total o parcial a la subvenció concedida.

DOTZENA- L'edició de les publicacions i el seu contingut és l'exclusiva responsabilitat de l'entitat sol·licitant de l'ajuda.

TRETZENA- El pressupost de la convocatòria ascendeix a la quantitat de VINT-I-QUATRE MIL QUARANTA EUROS I QUARANTA-VUIT CÈNTIMS (24.040,48⁰) a càrrec de la partida 45100.471.05.00 del pressupost de la Diputació de Castelló, per a l'any 2002, RC núm. 3707.

El pressupost podrà ser ampliat en funció de les disposicions pressupostàries de la Diputació.

CATORZENA- Als efectes del que estableix la Llei 30/92 de 26 de novembre de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del procediment administratiu comú, modificada per Llei 4/1999, de conformitat amb l'article 44.1 a falta de resolució expressa es considerarà desestimada la sol·licitud per silenci administratiu.

El termini màxim per a la resolució i la notificació de la resolució serà de 3 mesos des de la data en què la sol·licitud haja tingut entrada en el registre corresponent.

Contra el present acord que posa fi a la via administrativa podrà interposar-se potestativament recurs de reposició davant de l'òrgan que l'ha dictat en el termini d'un mes comptat des de l'endemà al de la seua publicació o directament recurs contenciós administratiu davant de la Sala contenciós administratiu del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana en el termini de dos mesos comptats des de l'endemà de la seua publicació, tot això de conformitat amb el vigent tenor dels articles 116 i 117 de la Llei 30/1992 de 26 de novembre, modificada per Llei 4/1999 de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú i els articles 10, 14, 25 i 46 de la Llei 29/1998 de 13 de juliol, reguladora de la Jurisdicció contenciós administratiu i sense perjudici que es pugui exercitar qualsevol altre recurs que s'estime procedent.

Castelló, 29 de gener del 2002.—EL PRESIDENT, Carlos Fabra Carreres.—EL SECRETARI GENERAL, Manuel Marín Herrera.

